

क्रियापदम् Verbs

[Juan Gelabert p. 259-277]

En el verb sànskrit hom fa la coneguda distinció de veus, temps, modes, nombres i persones.

VEUS: activa o parasmaipada i mitja o ātmanepada.

TEMPS: hom distingeix els anomenats especials (presentes i imperfectes) dels generals (Aorist: simple, reduplicant i sibilant; Perfecte: reduplicat i perifrastic o compost; Plusquanperfecte, format del perfecte amb augment; Futur: simple i perifrastic; Condicional, format del condicional amb augment; i Precatiu, una mena d'optatiu).

MODES: Indicatiu, Subjuntiu, Optatiu (o Potencial) i Imperatiu. A més d'aquests modes, la llengua sànskrita té en Present, Perfecte i Futur, dos participis: actiu i mig. També hom troba participis actius d'Aorist. I en la forma passiva hi han varis participis de Futur passiu. Infinitius. Gerundis: un pels verbs simples i un altra pels compostos; la seva significació és passiva, tot i que la forma és de participi actiu indiclinal.

NOMBRES i PERSONES: hom distingeix 3 nombres i 3 persones en tots els temps.

Els elements que constitueixen les formes conjugades són:

. El **tema verbal**, o sigui l'arrel modificada per a rebre les desinències verbals.

. El **tema temporal**, el tema verbal modificat per a rebre les terminacions del respectiu temps. El tema verbal coincideix molt sovint amb el tema temporal.

. La **característica del temps**, la lletra o síl·laba que s'afegeix en determinats temps entre la desinència i el tema. No tots els temps ofereixen exemple de característica. Els temps especials (presentes i imperfectes) no en tenen. Hom la veu en l'Aorist sibilant i com aquest presenta 4 formes, són 4 també les característiques: s, īs, śis i sā; el Perfecte reduplicat, que és la reduplicació; el Futur simple i Condicional, que és sya; el Futur compost o perifràstic, que és tās i en el Precatiu, que és s.

. El **augment**, que consisteix en anteposar a l'arrel verbal una अ a. Segons comencin les arrels per consonant o vocal, resultarà l'augment sil·làbic (amb vocal breu) o temporal (amb vocal llarga o reforçada). L'augment sempre és l'element accentuat de la forma verbal que acompanya, si les arrels són simples. Les arrels que comencen per vocal, prenen l'a però reforçada, és a dir, elevant-la a vṛddhi, resultant una combinació fonètica irregular.

Quan el verb està compost per una o més preposicions, l'augment es col·loca entre la preposició i l'arrel.
Ex.: anv-atiṣṭham, de l'√ sthā + anu / upa-sam-ācharat, de l'√ ḥṛ, amb upa + sam.

Quan una s (eufònica) es prefixa a l'arrel कृ, després d'algunes preposicions (sam, ava, pari i prati), l'augment es col·loca davant d'aquesta s: ex. sam-ā-s-karot.

. Les **desinències** aporten a la paraula que es conjuga la idea de temps (primari o secundari), veu, persona i nombre.

Quadre de desinències o exponents personals dels verbs sànskrits: Temps especials

	Veu activa o parasmaipada				Veu mitja o ātmanepada			
	Pres. Ind.	Imperf.	Imperat.	Opt. o Pot.	Pres. Indic.	Imperf.	Imperat.	Opt. o Pot.
sing.	mi	am	āni	iyam ¹ - yām ²	é	i, á	āi	īya ³ - iyá ⁴
	si	s	a, dhí, hí	is - yās	sé	thās	svá	īthās - īthās
	tí	t	tu	it - yāt	té	tá	tām	īta - itá
du.	vás	vá	āva	iva - yāva	váhe	váhi	āvahāi	īvahi - īvāhi
	thás	tám	tám	itam - yātām	āthe	āthām	āthām	īyāthām - iyāthām
	tás	tām	tām	itām - yātām	āte	ātām	ātām	īyātām - iyātām
pl.	más	má	āma	ima - yāma	máhe	máhi	āmahāi	īmahī - imāhi
	thá	tá	tá	ita - yāta	dhvé	dhvám	dhvám	īdhvam - idhvám
	ánti, átí	án, ús	ántu, átu	iyus - yús	ánte, áte	ánta, áta, rán	ántam, átam	īran - irán

1 Per a la conjugació moderna (Cl. 1ª, 6ª, 4ª, 10ª) resultant *eyam*, *es*, etc.

2 Conjugació antiga (Cl. 2ª, 3ª, 7ª, 5ª, 8ª, 9ª)

3 Conj. mod.

4 Id. antiga.

Els temps especials no sempre presenten els mateixos caràcters: hi han verbs que junten immediatament les desinències a l'arrel; altres a un tema especial i interposen la major part, síl·labes diferents, al formar el seu respectiu tema; donant això origen a la conjugació antiga, forta o primitiva i moderna, dèbil o derivada, i les 10 classes de verbs que reconeixen tots els gramàtics indígenes.

grup	classe	arrels tipus	tema corresponent	caràcters distintius	conjugació sanscrita
1er	1 ^a	budh saber	bódh-a-mi ...	Afegeix अ a l'arrel i guna la seva vocal si pot.	Moderna, dèbil o derivada
	6 ^a	tud colpejar	tud-á-mi ...	Afegeix अ i no guna.	
	4 ^a	div jugar	div-ya-mi ...	Afegeix la sil·laba च.	
	10 ^a	chur robar	chor-áya-mi	Afegeix अय i guna.	
2on	5 ^a	chi recullir	chi-nó-mi ... chi-nu-vás ...	Afegeix नो devant terminacions fortes i नु devant dèbils.	Antiga, forta o primitiva
	8 ^a	tan estendre	tan-ó-mi ... tan-u-vas ...	Afegeix ओ devant de terminacions fortes i उ devant dèbils.	
	9 ^a	krī comprar	krī-ṇá-mi ... krī-ṇī-vás ... krī-ṇ-ánti ...	Afegeix ना devant de terminacions fortes नी devant de dèbils i न् devant vocal.	
3er	2 ^a	dviṣ odiar	dvéṣ-mi ... dviṣ-vás ...	Guna si pot les terminacions fortes.	
	3 ^a	bhṛ portar	bibhár-mi ... bibhṛ-vás ...	Guna com la classe anterior i reduplica l'arrel.	
	7 ^a	yuj juntar	yu-ná-j-mi ... yu-ñ-j-vás ...	Intercala una nasal de l'ordre corresponent devant l'última consonant de l'arrel que es- devé न en les terminacions fortes.	

Observacions generals sobre la conjugació dels verbs del 1er grup.

- L'accent varia segons la classe a la que pertany el verb: els de la 1^a i 4ª accentuen la vocal de l'arrel; els de la 6ª accentuen la vocal final del tema i els de la 10^a l'accent recau sobre la primera vocal de la característica.
- Si la desinència comença per vocal, la perd a l'unir-se al tema, excepte en les primeres persones de l'Imperatiu d'ambdues veus, i tot l'Optatiu amb les primeres de singular de l'Imperfecte mig, que s'uneixen conforme les lleis del sandhi. El tema perd la seva अ final en la 1ª persona singular del Present Ātmanepada.
- Tota a final de tema, s'allarga davant म् i ऋ.
- Es canvia a ए en les segones i terceres persones del dual en l'Indicatiu i Imperatiu de la veu mitja.
- L'imperfecte es distingeix per l'augment sempre accentuat. Algunes vegades es troba suprimit en el mode Indicatiu. El subjuntiu no el porta mai.
- La 2^a p. s. de l'Imperatiu actiu no té desinència; però en sentit precatiu el tema pot pendre la terminació *tāt* en aquesta persona i també en la 3ª del mateix número. Ex.: *bódhāmi*, *bódha* o *bódhatāt*, *bódhatu* o *bódhatāt*, etc.

Observacions generals sobre la conjugació dels verbs del 2on i 3er grup.

- Cal distingir en aquest verbas 2 tipus de terminacions: fortes i dèbils. Són fortes: el sing. del Present i Imperfecte amb la 3^a de Imperatiu actius y les primeres d'aquest temps actiu i mig. La resta són dèbils.
- Totes les classes de la conjugació antiga accentuen la final del tema si aquest es presenta modificat. Sino recau sobre les terminacions, que sent bisil·làbiques, accentuen la primera d'aquestes. L'augment sempre s'accentua.
- Els verbs de la classe 3ª accentuen la reduplicació en les terminacions fortes i la desinència en les dèbils, menys quan aquesta comença per vocal, on llavors passa l'accent a la reduplicació. Excepcions: जन् nèixer, धन् fructificar, हु sacrificar, मद् embriagar-se, भी tindre por, ही avergonyir-se i भृ portar, en les terminacions fortes accentuen la vocal de l'arrel.
- La desinència de 2^a p. s. Imperatiu Parasmaipada es perd en els verbs de la Cl. 5^a y 8^a, com en la conjugació moderna, i prenen ही les arrels que acaben en vocal i धी les que acaben en consonant.
- Perden la nasal totes les 3^a p. del pl. de l'Ātmanepada i els verbs reduplicats Parasmaipada. La 3^a de l'imperfecte, en aquest últims, guna l'arrel i agafa sempre la terminació us: *ábibhar-us* de √bhṛ.

[OP-Filliozat p. 101-2]

La clau d'una frase és el verb i dins del verb allò més important és la desinença.

El verb sànscrit comporta 3 elements: una arrel o धातु, un afixe modificador, afixe adjunt a l'arrel abans de ser conjugada o विकरण, i una desinença o प्रत्यय, la qual expressa la persona i el nombre.

En sànscrit, com en grec, cada verb té **3 nombres**: एकवचनम् singular, द्विवचनम् dual i बहुवचनम् plural; i **3 persones**: प्रथमपुरुष o 1a persona (equivalent a la 3a persona), मध्यमपुरुष mitjana o 2a persona i उत्तमपुरुष superior o 3a persona (equivalent a la 1a persona).

Els verbs són classificats en 10 grups o गण. Hi ha 2 sèries de **desinençies personals**: Parasmaipada y Ātmanepada. En cada grup, els verbs són repartits en 3 classes, segons si admeten una o l'altra de les 2 sèries de desinençies, o ambdues. Així doncs hi han verbs que només es conjuguen amb parasmaipada, altres només amb ātmanepada, i altres amb ambdues formes, Ubhaipada. La distinció és difícil de copsar, són distincions molt teòriques (de fixació de significats) i històriques. Exemple: jayati (ell sacrifica), el sacrifici normalment és fet per un sacerdot, tu contractes un brahman aquest fa el sacrifici per tu; però si aquest sacerdot sacrifica per a si mateix, per a que el fruit del sacrifici sigui per ell, llavors es conjuga amb ātmanepada, també anomenat veu mitjana.

=> Els verbs poden ser conjugats de 3 FORMES¹ o VEUS*:

परस्मैपद	Parasmaipada	literalment 'paraula per a un altre' > VEU ACTIVA: S+V+CD forma transitiva
आत्मनेपद	Ātmanepada	literalment 'paraula per a un mateix' > VEU MITJA: S+V+CD forma reflexiva
उभयपद	Ubhaipada	literalment 'paraula per a un altre i per un mateix'

* La VEU PASSIVA es conforma amb les terminacions de l'ātmanepada + ya: S+V+instrumental [subjecte agent]

La conjugació simple o ordinària de les arrels verbals és anomenada conjugació primària.

Les conjugacions secundàries o derivatives són: la conjugació passiva, intensiva, desiderativa, causativa, denominativa*, composta y perifràstica. [Perry p. 15]

* Tots els verbs són derivats d'arrels verbals menys els denominatius que provenen de substantius, ex. norma → normalitzar.

Conjugació verbal [Macdonell p. 82-88_OP]

Els verbs sànscrits són conjugats amb terminacions de la veu activa o mitja. El passiu pren les terminacions de l'Ātmanepada, excepte en el Present i Imperfecte on afegeix el sufixe ya, i en la 3^a p. singular de l'Aorist.

Hi han 5 **temps verbals** (Pāṇini designa 6 temps verbals काल i 4 modes प्रकारबोधक [Filliozat p. 102]), conjugats en l'**Indicatiu**:

- 1) Present, amb l'imperatiu i l'optatiu [condicional] ex. jo diria.
- 2) Imperfecte, ex. jo parlava.
- 3) Perfecte, ex. jo parlà/jo vaig parlà.
- 4) Aorist, amb un tipus d'optatiu anomenat benedictiu o precatiu, ex. jo he parlat.
- 5) Futur, amb el condicional, un tipus de futur passat, ex. jo hauria dit.

També hi ha **Participis** del Present, Perfecte i Futur.

I un **Infinitiu** que no està en relació amb cap dels 5 temps tenses.

El sànscrit clàssic no té ni plusquamperfecte ni subjuntiu (excepte vestigis d'ell en les primeres persones d'Imperatiu). Tampoc no hi ha un imperatiu o propiament un optatiu de cada temps excepte el present.

Mentres el Perfecte, Aorist i Futur afegeixen les terminacions directament (o després d'insertar una sibilant) a l'arrel, el grup de Present (més important i predominant) forma un tema especial, fet de 10 maneres diferents.

Els gramàtics sànscrits nadius han dividit els verbs en 10 classes [hom parla de 'cas' pels substantius i de 'classe' pels verbs] segons la forma en que la terminació del verb s'ajunta amb l'arrel.

Les 10 classes estan dividides en **dos conjugacions**.

¹ La forma o veu expressa el rol del subjecte en l'acció. La veu és <<activa>> quan l'acció realitzada pel subjecte recau sobre un complement directe o indirecte del verb, ex.: "Els alumnes escolten al professor", "Ella truca al seu amic", etc. La veu és <<passiva>> quan l'acció recau en el complement, ex.: "El professor és escoltat pels alumnes". La veu és <<pronominal>> quan l'acció del verb recau sobre el subjecte ell mateix, ex.: "jo em rento". [Huguette Basté]

En la 1^a **conjugació** el tema o base acaba en अ i no canvia [arrel + guna + terminacions]:

(S'anomenen també conjugacions temàtiques perquè afegeixen una vocal temàtica després de l'arrel.)

1ª classe भु bhū: classe अ no accentuada > bhav-a-ti

6ª classe तुद् tud: classe अ accentuada > tud-á-ti

4ª classe दिव् div: classe य > div-ya-ti

10ª classe चूर् cur: classe sufixe अय > cor-aya-ti

En la 2^a **conjugació** les terminacions s'afegeixen al final de l'arrel [arrel + terminacions] o dels sufixes u, nu, nā (nī, n) i el tema present canvia sent fort o feble:

2ª classe अद् ad: arrel + terminacions > ad-mi, at-si, at-ti

3ª classe हु hu: arrel reduplicada + terminacions > ju-ho-mi, ju-hu-maḥ

7ª classe रुध् rudh: arrel [na/n] consonant final + terminacions yuj > yu-nā-j-mi

5ª classe सु su: arrel + nu + terminacions > su-nu-ami >> sunómi

8ª classe तन् tan: arrel + u + terminacions > tan-u-ami >> tanómi

9ª classe क्री krī: arrel + nā/nī abans de consonants i n abans de vocals + terminacions

> sing. 1p krī-ñā-mi, pl. 1p krī-ñī-maḥ, 3p krī-ñ-ánti.

[Filliozat p. 104-5]

गण grup	धातु: arrel	विकरण-प्रत्यय: afixe-desinència	परस्मैपद veu activa	आत्मनेपद veu mitja
प्रथमगण: 1er grup	भू भव् bhū bhav वन्द् vand	अ : भव् + अ + ति bhav-a-ti अ : वन्द् + अ + ते vand-a-te	भवति bhavati	वन्दते vandate
द्वितीयगण: 2on grup	अद् ad आस् आस् ās	- - -	अत्ति atti	आस्ते āste
तृतीयगण: 3er grup	हु hu हा हा hā	reduplicació de la 1 ^a sil·laba “	जुहोति juhōti	जिहीते jihīte
चतुर्थगण: 4rt grup	दिव् div दीप् दीप् dīp	य : दिव् + य + ति div-ya-ti य : दीप् + य + ते dip-ya-te	दीव्यति dīvyati	दीप्यते dīpyate
पञ्चमगण: 5è grup	सु su	नु : सु + नु + ति su-nu-ti नु : सु + नु + ते su-nu-te	सुनोति sunōti	सुनुते sunute
षष्ठगण: 6è grup	तुद् tud	अ : तुद् + अ + ति tud-a-ti अ : तुद् + अ + ते tud-a-te	तुदति tudati	तुदते tudate
सप्तमगण: 7è grup	रुध् tud	न : रुन+ध् + अ + ति ru-na-dh-ti न : रुन+ध् + अ + ते ru-na-dh-te	रुणद्धि ruṇaddhi	रुद्धे ruṇddhe
अष्टमगण: 8è grup	तन् tan	उ : तन् + उ + ति tan-u-ti उ : तन् + उ + ते tan-u-te	तनोति tanōti	तनुते tanute
नवमगण: 9è grup	क्री krī	ना : क्री + ना + ति krī-nā-ti ना : क्री + ना + ते krī-nā-te	क्रीणति krīṇāti	क्रीणीते krīṇīte
दशमगण: 10è grup	चूर् cur	अय : चूर् + अय + ति cur-aya-ti अय : चूर् + अय + ते cur-aya-te	चोरयति corayati	चोरयते corayate

Regla general: arrel√ + guṇa/vṛddhi + terminacions = tema (stem).

El verb ser sempre regeix nominatiu i no té accusatiu, l'OD és atributiu i és també nominatiu.

El verbs de moviment regeixen accusatiu i poden acceptar 2 acusatius.

En sànskrit no hi ha el verb ‘tindre’, per exemple: मम पुत्र अस्ति la traducció literal seria “el meu fill és”, no obstant la traducció correcta és “jo tinc un fill”. [Ser + genitiu = tindre]

Classes de verbs ²

1ª conjugació

भ्वादिः **classe 1 भू भव्** (l'a átona, sense accentuar, indica la 1a classe)

Es conjuga de la següent forma: भू o भव् [bhū > bhó-a] + अ [àtona] = भव [bháva: base conjugable] + terminacions
वद् [vad] + अ [àtona] = दव [váda: base conjugable] + terminacions

regles

- En la 1a persona अ final de l'arrel esdevé आ davant terminacions que comencen en म o व.
- En la 3a persona plural l'अ inicial es perd si l'arrel acaba en अ.
Les terminacions que comencen en vocal s'afegeixen a l'arrel eludint/treient l'a final de l'arrel.
- Les arrels agafen guṇa quan poden [regla sols aplicable a la primera conjugació]:
. quan acaben en vocal
. si la vocal que hi ha al mig és una vocal breu.

Exemples de conjugacions:

नी [portar] + अ = ने + अ = नय => नयामि [e final en l'arrel gunada → aya; o + a → ava; ar + a → ara]

जि [conquerir, guanyar] + अ = जे + अ = जय => जयामि

भु + अ => भु + अ + ति > भो + अ + ति = भव् + अ + ति => भवति

o + a → au → v * dos vocals no poden estar mai juntes

दु [correr] + अ = द्रो + अ = द्रव => द्रवामि

बुध् [conèixer] + अ = बोध => बोधामि

चित् → चेत्, स्मृ → स्मर्, वृष् → वर्ष

Altres exemples:

पच् [cuinar] + अ = पच : पचति ell cuina, पचामि jo cuino

तन्दुलं पचामि cuino arroj, पचामस्तन्दुलयं cuinem arroj, अन्नं पचामस् cuinem aliments

- Quan l'arrel és una síl.laba llarga i acaba en consonant no pot pendre guṇa.

जीव् [viure] + अ = जीव > जीवति, नीन्द् [viure] + अ = नीन्द > नीन्दति

Irregularitats del sistema present: [Macdonell p. 104]

- Allargen llurs vocals les arrels: क्रम् fer un pas, passar: काम krām-a; आ-चम् xarrupar: आचाम ā-cām-a;

² Analogia amb la llengua francesa per comprendre la noció de "classe o grup verbal": Dir 'étudier', 'rire', 'vouloir', pot representar un missatge però incomplet, imprecís. Però dir; 'j'étudie', 'elle a ri', 'nous aimerions', aporta les precisions necessàries a la comunicació. És el principi de la conjugació el que permet conèixer d'un verb: (A) el grup, (B) el mode, (C) el temps, (D) el subjecte.

(A) El verb es divideix en 2 parts: radical (arrel) i terminació, essent generalment la terminació o conjugació de la 1a persona del plural la qui determina el grup o classe verbal, ex.: travail-er → 1er grup; fin-ir → 2on grup, ri-re, compren-dre, appren-dre, etc. → 3r grup. Els verbs formant part d'aquests 3 grups són considerats <<regulars>>. **Un verb és considerat REGULAR quan la conjugació es fa sense alteració del radical**, ex.: nous travail-ons; nous étudi-ons; nous fin-issons, etc. **El model de tota la conjugació d'un verb es fa a partir del present de l'indicatiu, el verb IRREGULAR és aquell que no segueix aquesta regla.** (B) El mode, és lo que permet expressar la certesa, la condició, etc.: indicatiu → realitat, certesa; imperatiu → ordre; subjuntiu → eventualitat, desig; condicional → possibilitat; infinitiu; particip. (C) El temps: present, passat, futur afegeix una precisió essencial. L'indicatiu, és el mode que té més temps del passat, cosa que permet precisar si es tracta d'un passat recent, llunyà, un hàbit, ... (D) El subjecte o la persona (jo, tu ell-a, nosaltres, vosaltres, ells-elles) és lo que designa qui és l'actor, i ho fa gràcies a la terminació, la qual és la mateixa pel mateix grup i temps: je chant-e (present); je chant-ais (imperfecte); etc. [Huguette Basté]

गृह् oclutar: गृह् gūh-a, formar el present गृहति; षिव् escopir: षिव षथiv-a.

. Prenen vṛddhi: मृज् llimpiar: मर्ज mārj-a.

. सद् esfonsar-excabar, forma el present सीद् substituint l'अ per ई.

. गम् anar i यम् contindre/refrenar formen el present amb छ: गच्छ gá-ccha, यच्छ yá-ccha.

. Algunes arrels acabades amb आ: घ्रा olorar, पा beure, स्था romandre dret, reduplicaquen amb इ:

जिघ्र jí- ghra, पिब pí-ba, तिष्ठ tí-ṣṭha. Originalment aquests verbs perteneixien a la 3ª classe (reduplicada).

. दंश् mossegar; मन्थ् churn/munyir, सञ्ज् adherir-se, perden la nasal: दश् dás-a, मथ máth-a, सज sáj-a.

. दृश् veure, ध्मा bufar, म्ना estudiar, cavien a पश्य pás-ya, धम dhám-a, मन mán-a.

तुदादि: classe 6 तुद् (l'á tònica, accentuada, indica la 6a classe)

Es conjuga de la següent forma: तुद् [pegar, ferir] + अ accentuada, tònica + ति = तुदति [base conjugable]
क्षिप् [llançar] + अ accentuada, tònica + ति = क्षिपति [base conjugable]

regles

1 L'arrel no agafa mai guṇa.

2. Algunes arrels acabades en ऋ formen la base amb इर. कृ → किरति

3. Les arrels acabades en इ ई i उ ऊ canvien respectivament a इय् i उय्
क्षि → क्षियति kṣiyáti, सु → सुवति suváti, धू → धुवति dhuváti

4. L'arrel इष् canvia a इच्छ → इच्छति iccháti en el temps present; igualment passa amb l'arrel ऋ → ऋच्छति; i amb प्रच्छ, devegades escrita com पृच्छ → पृच्छति pṛccháti.

5. Certes arrels d'aquesta classe es reforcen en el present prenent una nasal segons consonant que precedeixen: ज् abans de palatals च् छ् ज्ञ् झ्. सिच् → सिञ्चति siñcáti

न् abans de dentals त् थ् द् ध्.

म् abans de labials प् फ् ब् भ्.

ङ् abans de sibilants श् ष् स्र् ष्.

Irregularitats del sistema present: [Macdonell p. 104-5]

. कृत् tallar, मुच् deixar anar/afluixar, लुप् trencar, लिप् pintar, विद् trobar, सिच् rociar, inserten una nasal: कृन्त kṛnt-á, मुञ्च् muñc-á, लुम्प lump-á, लिम्प limp-á, विन्द vind-á, सिञ्च् siñc-á.

. इष् desitjar substitueix छ् per ष्; i ऋ anar afegeix छ्: इच्छ i-cchá, ऋच्छ ṛ-cchá.

. प्रच्छ preguntar, भ्रज्ज् fregir, व्रश्च tallar, prenen Samprasāraṇa: पृच्छ pṛcch-á, भृज्ज् bhrjj-á, वृश्च vṛśc-á.

दिवादिः **classe 4 दिव्** (la síl·laba ya indica la 4ª classe)

Es conjuga de la següent forma: दिव् [arrel] + य = दिव्य [base conjugable]

नह् [arrel] + य = नह्य [base conjugable]

लुभ् [arrel] + य = लुभ्य [base conjugable]

regles

1. La majoria de casos no agafen guṇa.
2. Les arrels que acaben amb अम् allarguen l'a en el present. तम् → ताम्यति, भ्रम् → भ्राम्यति o भ्रामति [clas.1]
L'arrel क्रम् segons els nadius pertany a aquesta classe però realment pertany a la 1a classe.
Sol allarga la vocal-arrel en el present actiu, no en la veu mitja: क्रामति क्रमते
L'arrel मद् també allarga l'a en el present: माद्यति.
3. Algunes arrels acabades amb आ formen el present amb yá accentuada. दा → द्यति dyāti.
Altres arrels acabades en आ, degut als peculiars canvis que prenen amb इ ई, sobre tot al present, són donades pels gramàtics hindús, com acabades en ए / ऐ / औ i per això assignades a la classe 1.
धा → hindú धे → धयति, हू ह् → hindú हे → ह्यति, गा → hindú गै → गायति.
4. En el present l'arrel व्यध् s'abreuja a विध् → विध्यति vidhyati.
5. L'arrel चम् utilitzada solament amb la preposició आ, forma आचामति ācāmati.
6. l'arrel दृश् en el present és substituïda per पश् → पश्यति paśyati.

Irregularitats del sistema present: [Macdonell p. 104]

- . तम् defallir, भ्रम् vagar, शम् apaivagar-se, श्रम् estar cansat-abatut, मद् alegrar-se, दिव् jugar, allarguen llurs vocals: ताम्य tām-ya, माद्य mād-ya, वीव्य vīv-ya, etc.
- . भ्रश् caure, el·ludeix la nasal: भ्रश्य bhrás-ya.
- . व्यध् perforar pren Samprasāraṇa: विध्य vídh-ya.
- . जन् nèixer, canvia a जा: जाय jā-ya.

चुरादि: **classe 10 चुर**³ (aya indica la 10ª classe)

Es conjuga de la següent forma: **चुर** [robar] + **अय** + **ति** = **चोरयति** [base conjugable]

regles

1. No és de fet una classe del present, sino del tema causatiu o secundaria conjugació.
2. L'arrel agafa a vegades guṇa i a vegades vṛddhi.
 - 2.1 L' इ, उ i ऋ mitjana o inicial prenen guṇa quan poden.
चुर → चोरयति, विद् → वेदयति, **excepte**: पीड् → पीडयति
 - 2.2 La vocal final pren normalment vṛddhi, ex. धृ → धारयति
i abans d'अय, ऐ i औ esdevenen आय् i आव् respectivament. ex. भी → भाययति, भू → भावयति
3. Una अ inicial o mitjana amb una sil.laba curta de vegades s'allarga i de vegades no.
Ex. क्षल्* (caus.) → क्षालयति, **excepte**: जन् (caus.) → जनयति
* L'arrel क्षल् és igual que l'arrel क्षर् [fluir] perquè l'ल् i la र s'intercanvien.
En l'exemple últim donat, क्षल् és presa no com arrel primària sino com a secundaria (causativa) en el sentit de 'fer fluir', 'rentar'.

Verbs causatius, molt freqüents en sànskrit i hindi, i que també ens diu molt sobre la cultura perquè és <fer fer una cosa>. Quasi tots els verbs es poden conjugar en forma causativa, per exemple tenim un verb com karayati que vol dir 'fer fer' concretament, i això tant amb sànskrit com amb hindi es fa servir molt a la India, per ex. amb hindi no diem: "vaig a fer fotocopies" sino "vaig a fer fer fotocopies" perquè normalment no les fas tu. Ex. el verb श्रु [escoltar] en la forma causativa fa: शारावयति [fer escoltar, narrar, explicar].

- . Els verbs causatius sempre prenen doble acusatiu.
Ex. en activa: रामं वेदमध्यापयति " (Ell) obliga a Rāma a aprendre el Veda."
o " (Ell) fa que Rāma aprengui el Veda"
Ex. en passiva: रामो वेदम् अध्याप्यते "Rāma és obligat a aprendre el Veda"
o "Es fa que Rāma aprengui el Veda"
(El subjete en activa ara és ablatiu agent i no apareix, és elíptic, per això el verb va en 3a persona.)
- . La majoria d'arrels acabades en आ i en ऋ afegeixen una पू abans de la conjugació.
Ex. दा → दापयति, धा → धापयति, गा → गापयति, ऋ → अर्पयति
exceptcions: श्रा → श्रपयति, क्षा i स्ना → a vegades क्षापयति i vegades क्षापयति, पा → पाययति [√पी]
Algunes poques arrels acabades en इ i en ई també afegeixen पू, però amb irregularietats.
Ex. अधि-इ → अध्यापयति
- . L'अ mitja o inicial d'una síl.laba curta normalment s'allarga, però de vegades no canvia.
Ex. पत् → पातयति, कम् → कामयते, चम् → चामयति
Però la majoria d'arrels acabades en अम् i जन्, त्वर्, प्रथ्, व्यथ् i algunes altres arrels rares, generalment mantenen l'a curta. Ex. गम् → गमयति
- . Les vocals finals prenen vṛddhi abans अय. Ex. भू → भावयति, कृ → कारयति
- . Alguns verbs amb significat causatiu són de formació denominativa.
Ex. पालयति de पा [2º sentit: protegir], प्रीणयति de प्री, भीषयति de भी, घतयति de हन्
- . El passiu es forma afegint una य després de caure o treure l'अय.

³ Hi han 3 tipus d'arrels que prenen la terminació <aya>, una són les de la classe 10, un altre tipus són les arrels causatives i un tercer tipus d'arrel són les denominatives que es formen a partir de substantius.

Ex. चोयते es robat, गण्यते es cantat, contat

. Els causatius de verbs intransitius són transitius.⁴

El causatiu de verbs transitius es construeixen de vegades (a) amb 2 accusatius, de vegades (b) amb 1 accusatiu de l'objecte i un instrumental de l'agent.

Ex. (a) विहगान् पिण्डान् खादयति “ell fa que els ocells mengin els pastels”

(b) विहगैः पिण्डान् खादयति

Exemples de verbs en forma causativa:

अश्न् menjar → आशयति

आस्न् seure. Caus. colocar, situar → आसयति

इ + अधि estudiar, llegir. Caus. ensenyar → अध्यापयति

कृप्न् fer, ordenar, nombrar, senyalar → कल्पयति

चुद्न् Caus. P impulsar, esperonar, incitar, estimular, ... → चोदयति, rar Ā चोदयते

जन्न् nèixer; sorgir, fer-se, formar-se; ... desenvolupar-se → जनयति

ज्ञा + आ veure, percebre, comprendre. Caus. ordenar, manar → आज्ञापयति

दा donar → दापयति

दृश्न् veure. Caus. mostrar → दर्शयति

धा + परि Caus. fer posar sobre, revestir → परिधापयति

नी + अप Caus. conduir fora, lluny → अपनाययति

पा beure; caus. donar de beure, abeurar → पाययति

पा protegir, defensar; guardar, conservar; salvar → पालयति

प्री complaure, satisfer; confortar, consolar; donar plaer, delectar → प्रीणयति

भी tenir por de, témer. Caus. espantar, espaventar, horroritzar → भीषयते-ति भाययते

मृ morir. Caus. matar → मारयति

यज्न् sacrificar. Caus. fer sacrificar; oferir en sacrifici per → याजयति

वच्न् dir, parlar. Caus. fer parlar, llegir una pàgina → वाचयति

वद् + अभि Caus. fer saludar, donar la benvinguda → अभिवादयति

विद्न् conèixer. Caus. informar (dat.) → वेदयति

विद् + नि dir, anunciar, proclamar, comunicar. Caus. oferir, presentar; informar (dat.) → निवेदयति

वृद्न् créixer, fer-se gran, prosperar. Caus. fer créixer, augmentar, promocionar → वर्धयति

व्यथ्न् tremolar, tenir por; perdre's; afligir-se. Caus. torbar, turmentar, afligir → व्यथयति

श्रु escoltar. Caus. fer sentir, explicar, dir, contar, narrar, comunicar → श्रावयति

सिद्न् fer-se, aconseguir, reèixer. Caus. realitzar, fer aconseguir → साधयति

स्था Caus. fer estar; posar, colocar, situar, emplaçar → स्थापयति

स्था + प्र alçar-se, aixecar-se; avançar. Caus. envair, despatxar, expedir → प्रअथापयति

हन्न् colpejar, pegar, matar, abatre. Caus. fer matar, condemnar a mort → घातयति

ह्व् cridar, convocar, invocar, invitar. Caus. fer cridar → ह्वयति

रुद्न् créixer; augmentar; desenvolupar-se; cultivar. Caus. fer créixer → रोहयति

लभ्न् Caus. fer arribar o donar, donar → लम्भयति

दम् Caus. domar, domesticar; obligar → दमयति

धृ Caus. fer suportar, aguantar, mantenir → धारयति

⁴ Els verbs intransitius són els que accepten OD; els intransitius no tenen OD i la majoria són de moviment.

2ª conjugació

Afegeixen les terminacions directament a l'arrel, i les formes fortes prenen guṇa si és possible.

Les formes fortes són:

1. el singular del present i imperfecte actiu.
2. totes les primeres persones de l'imperatiu actiu i mitjà.
3. la 3ª persona singular de l'imperatiu actiu.

En aquestes formes la vocal de l'arrel o de l'afixe, sent accentuada, és reforçada;

mentres que en les formes dèbils esdevé curta perquè les terminacions son accentuades.

En la 9ª classe la forma accentuada del afixe és ना nā, de la forma no accentuada és नी o न् .

En la 7ª classe són respectivament न ná i न् n. [Macdonell p. 84-85 n.126]

अदादि: classe 2 अद् आस्

Es conjuga de la següent forma: अद् [arrel] + terminació o desinència = अदमि ád-mi

Aquesta classe i la 7ª són les més difícils de conjugar, perquè les terminacions que comencen amb varies consonants entren en contacte amb la consonant final de les arrels, i per tant s'han d'aplicar moltes regles del sandhi intern.

Ex. de singulars: अद् menjar: अद्मि ád-mi, अत्सि át-si, अत्ति át-ti

इ anar: एमि é-mi, एषि é-ṣi, एति é-ti

लिह्.... : लेह्मि léh-mi, लेक्षि lé-kṣi, लेढि lé-ḍhi.

Irregularitats del sistema present: [Macdonell p. 105-6]

1. L'arrel es reforçada irregularment en els següents verbs:

- . यु unir, i totes les altres arrels acabades en उ, pren वृद्धि en vers de guṇa en les formes fortes abans de terminacions que comencin en consonants: यौमि yaú-mi, però अयवम् á-yav-am.
- . मृज् llimpiar, pren वृद्धि en de guṇa en la 3ª p. sing. मार्षि márs-ti i en la 3ª p. pl. मृजन्ति mṛj-ánti.
- . शी tommar-se Ātm. pren guṇa en totes les formes dèbils i inserta र abans de les terminacions en la 3ª p. pl. del present, imperatiu i imperfecte: 3ª sing. शेते śé-te, 3ª pl. शेरते śé-r-ate, शेरताम् śé-r-atām, अशेरत a-śé-r-ata.

2. L'arrel es debilitada irregularment en els següents verbs:

- . वश् desitjar, pren Samprasāraṇa en les formes dèbils: 3ª sing. वष्टि vās-ti, 3ª pl. उशन्ति uś-ánti.
- . अस् ser el·ludeix l'अ inicial en l'optatiu i totes les formes dèbils del present i de l'imperatiu: 3ª sing. opt. स्यात् s-yāt; 3ª pl. pres. सन्ति s-ánti. La 2ª persona sing. de l'imperatiu és एधि e-dhí. L'imperfecte inserta ई abans les terminacions de la 2ª i 3ª persona sing.: आसीः ās-iḥ, आसीत् ās-i-t.
- . हन् matar, el·ludeix l'न् abans त् i थ् en les formes dèbils: 3ª p. sing. हन्ति hán-ti, però 2ª pl. हथ ha-thá. In la 3ª p. pl. del present, imperatiu i imperfecte el radical अ és el·ludit i l'ह esdevé घ् : घ्नन्ति ghn-ánti, घ्नन्तु ghn-ántu, अघ्नन् á-ghn-an. La 2ª p. sing. imperatiu és जहि ja-hí (per झहि jha-hí, amb inicial palatitzada de घहि gha-hí).

3. Una vocal o semivocal es insertada irregularment en els següents verbs:

- . अन् respirar, जक्ष् menjar, रुद् plorar, श्वस् respirar, स्वप् dormir, inserten इ abans de terminacions que comencen amb consonants, excepte य्; però ई o अ abans l'स् o त् de la 2ª i 3ª persona singular del paradigma imperfecte रोदिमि ród-i-mi, però रुदन्ति rud-ánti, रुयाम् rud-yām; imperf. 3ª sing. अरोदीत् á-rod-i-t o अरोदत् á-rod-a-t.
- . इद् pregar i ईश् governar, ambdós Ātmanepada inserten इ abans de terminacions que comencen amb स् i ध् (2ª p. sing. i pl. del present i imperatiu: ईशिषे iś-i-ṣe, ईशिध्वे iś-i-dhve; ईशिष्वे iś-i-ṣva, ईशिध्वम् iś-i-dhvam).
- . ब्र् parlar, inserta ई en la forma forta abans de terminacions que comencen amb consonants: ब्रवीमि bráv-i-mi (però ब्रूमः brū-máh), अब्रवीत् á-brav-i-t.
- . इ precedida per अधि llegir (Ātm. solament), canvia l' ई en el present i l'ऐ (augment a+i) en l'imperfecte abans vocals a ईय् I ऐय् : Ex. present singular 1ª p. अधीये adhi-y-é, 2ª p. अधीषे adhi-ṣé; imperfecte singular 1ª p. अध्यैयि adhy-ái-y-i, 2ª p. अध्यैथाः adhy-ái-thāḥ.

4. Els verbs reduplicats चकास् ca-kās brillar, जक्ष् ja-kṣ (ja-gh[a]s, de ghas) menjar, जागृ jā-gr despertar (intensiu de gr), दरिद्रा dari-drā (intensiu de drā correr) ser pobre, i contats verbs de la 2ª classe, segueixen aquests de la 3ª classe, prenen अति i अतु en la 3^a p. pl. del present i l'imperatiu, i उर् per अन् en la 3^a pl. imperfecte:

Ex. 3^a p. sing. दरिद्राति dāri-drā-ti, 3^a pl. दरिद्रति dāridr-ati; 3^a pl. impf. अजक्षुः á-jakṣ-uh.

. शास् śās governar, segueix la mateixa anal·logia, i esdevé शिष् śiṣ en la seva forma dèbil abans de consonants:

Ex. 3^a p. sing. शास्ति śās-ti, dual. शिष्टः śiṣ-ṭāḥ, pl. शासति śās-ati.

जुहोत्यादि: classe 3 हु हा

Es conjuga afegint les terminacions a l'arrel reduplicada: जुहु [arrel reduplicada] + terminació = जुहोमि ju-hó-mi

La primera síl·laba de l'arrel és reduplicada. Altres canvis a notar en la reduplicació són per exemple,

ह és reemplaçada per ज, i la primera persona del plural perd l'न् [Filliozat p. 111]

Els intensius conjugats en l'actiu segueixen aquesta classe.

Irregularitats del sistema present: [Macdonell p. 107]

1. दा donar i धा posar, utilitzen दद् i दध् com a base en la forma dèbil. दध् esdevé धत् abans de त् i थ् :
दधामि dá-dhā-mi, però dual 1^a p. दध्वः dadh-vāḥ, 2^a p. धत्थः dhat-thāḥ.

La 2ª persona sing. de l'imperatiu paradigma és देहि de-hí (per da-z-dhí) i धेहि dhe-hí (per dha-z-dhí).

2. मा mesurar i हा marxar, ambdós Ātmanepada, tenen com a formes del present मीमी mi-mi i जिही ji-hi, eludint la i abans de vocals: pres. sg. 1. जिहे jīh-e, 2. जिहीषे ji-hi-ṣe, pl. 3. जिहते jīh-ate; impf. sg. 1. अजिहि á-jih-i, 2. अजिहीथाः á-jihī-thāḥ, pl. 3 अजिहत á-jih-ata.

a) हा abandonar, paradigma, té जही en la forma dèbil, eludint la i abans de vocals i <y>:

3. sg. जहाति jáhā-ti, però en el dual fa जहीतः jáhi-taḥ, pl. जहति jáh-ati;

imperatiu 2. sg. जहीहि jahī-hi, optatiu 1. sg. जह्याम् jah-yām.

स्वादि: classe 5 सु

Es conjuga afegint सु a l'arrel, prenent guna en les formes fortes.

En la conjugació en ātmanepada, la desinència del plural perd l'n. [Filliozat p. 113]

Ex.: सु premer/extraure el suc: sg. 1. सुनोमि su-nó-mi, 2. सुनोषि su-nó-ṣi, 3. सुनोति su-nó-ti, सुनुमः su-nu-māḥ.

d. 1. सुनुवः su-nu-vāḥ o sunvāḥ, 2. सुनुथः su-nu-thaḥ, 3. सुनुतः su-nu-taḥ

pl. 1. सुनुमः su-nu-maḥ o sunmaḥ, 2. सुनुथः su-nu-tha, 3. सुन्वन्ति su-n-vanti

Irregularitats del sistema present: [Macdonell p. 107]

1. Arrels acabades en vocals poden el·ludir la उ abans de व् o म्:

सुनोमि su-nó-mi, però सुन्वः su-nvaḥ o सुनुवः su-nu-vāḥ.

2 Arrels acabades en consonants canvien उ per उव् abans de vocals: शक्नुवन्ति śak-nuv-ánti.

3. श्रु śru escoltar i धु dhū sacsejar, formen les formes del present श्रुणु śṛṇu i धुनु dhu-nu.

रुधादि: classe 7 रुध्

Es conjuga afegint les terminacions a la consonant final, insertant न ná en les formes fortes i न् n en les dèbils.

S'afegeix न na entre la vocal i la consonant final de l'arrel, per exemple: रुध् rudh > र् + उ + ण् + ध् ruṇadh.

Una altra particularietat del 7è grup és que en la conjugació ātmanepada l'n de la desinència s'eludeix en la 1ª persona del plural, ex.: रुन्धते rundhate i no रुन्धन्ते rundhante. I de la mateixa manera en l'imperfecte hom escriu अरुन्धत arundhata i no अरुन्धन्त arundhanta. [Filliozat p. 115]

Altres ex.: युज् unir: युनज्मि yu-ná-j-mi, युञ्ज्मि yuñj-māḥ.

Irregularitats del sistema present: [Macdonell p. 107]

अञ्ज् untar, भञ्ज् trencar, हिंस् ferir el·ludeixen la seva nasal abans d'insertar n:

अनज्मि a-ná-j-mi, भनज्मि bha-ná-j-mi, हिनस्मि hi-na-s-mi.

तनादिः classe 8 तन्

Es conjuga afegint उ a l'arrel, prenent guṇa en les formes fortes.

Tots els set verbs d'aquesta classe acaben en न् n, excepte कृ fer que té un tema present irregular: करोमि kar-ó-mi.

L'n de la desinència s'el·ludeix en la 1ª p. del pl.: तन्वते tanvate i no तन्वन्ते tanvante. [Filliozat p. 116]

Ex.: तन् extendre's: तनोमि tan-ó-mi, तनुमः tan-u-máh.

Irregularitats del sistema present: [Macdonell p. 107-8]

कृ té करो kar-o en la seva forma forta i कुरु kur-u en la seva forma dèbil, l'उ de la qual s'el·ludeix abans म्, य् i व् : करोमि karó-mi, कुरुथः kuru-tháh, però कुर्वः kur-váh, कुर्मः kur-máh, कुर्याम् kur-yām.

Altres verbs d'aquest classe poden el·ludir l'उ abans de व् i म् com en la cinquena classe.

Quan és compost amb les preposicions परि i सम्, el verb कृ té una स् inicial:

परिष्कृत pári-ṣkṛta adornat, संस्कृत sám-skṛta posat junt. Aquest s no és original.

क्रयादिः classe 9 क्री

Es conjuga afegint ना en les formes fortes i en les formes dèbils: नी abans consonant i न् abans vocal.

Ex.: क्री comprar: क्रीणामि krī-ṇā-mi, pl. 1ª p. क्रीणीमः krī-ṇī-máh, 3ª p. क्रीणन्ति krī-ṇ-ánti

Irregularitats del sistema present: [Macdonell p. 108]

1. धू dhū sacsejar, पू pū purificar, लू lū tallar; escursen les seves vocals:

धू dhū dhu-nā-mi, पू pū pu-nā-mi, लू lū lu-nā-mi.

2. ज्ञा jñā conèixer i ग्रह grah agafar canvien a जा i गृह् जानामि jā-nā-mi; गृहामि grh-nā-mi.

3. बन्ध bandh lligar i मन्थ manth batre, perden la nasal: बधामि badh-nā-mi, मथनामि badh-nā-mi.

L'augment [Macdonell p. 86]

L'imperfecte, l'aorist i el condicional prefixa a l'arrel accentuada अ á com a augment,

la qual forma वृद्धि amb una vocal inicial.

Ex. बुध् conèixer > 3 sing. imperf. अबोधत् á-bodha-t; उन्द् mullar-se: उनत्ति u-ná-t-ti > औनत् áu-na-t;

ऋ ङ anar: ऋच्छति řchhati ell va > आर्च्छत् ārccht ell vingué.

L'augment s'eludeix en l'imperfecte i aorist (emprats imperativament) després de la partícula prohibiva मा.

Ex.: मा काषीत् mā kāṣīt o मा करोत् mā karot 'potser no fer-ho'

Reduplicació [Macdonell p. 86-87]

En sànskrit hi han 5 formacions verbals que prenen reduplicació: el tema present de la 3ª classe, el perfecte, un tipus d'aorist, el desideratiu i el intensiu; cadascuna amb les seves respectives peculiaritats.

Lleis generals de reduplicació:

1. Es reduplica la primera síl·laba d'una arrel (la part de l'arrel que acaba en vocal).
Ex. बुध् budh: बुबुध् bu-budh.
2. Les lletres aspirades són reduplicades amb les seves corresponents no aspirades.
Ex. भिद् bhid tallar: विभिद् bi-bhid; घू dū sacsejar; दुधू du-dhū.
3. Les guturals o velars són reduplicades amb les corresponents palatals (sordes no aspirades).
Ex. कम् kam estimar: चकम् ca-kam; खन् खान cabar: चखम् ca-khan; गम् gam anar: जगम् ja-gam; हस् has riure: जहस् ja-has (ह per ज).
4. Si l'arrel comença amb més d'una consonant, sols es reduplica la primera.
Ex. क्रुश् kruś cridar: चुक्रुश् cu-kruś; क्षिप् क्षिप llençar: चिक्षिप् ci-kṣip.
5. Si una arrel comença amb sibilant seguida d'una consonant forta, es reduplica l'última consonant.
Ex. स्तु stu pregar: तुष्टु tu-ṣṭu*; स्था sthā: तस्था ta-sthā; श्रुत् ścut gotejar: चुश्रुत् cu-ścut; स्कन्द skand saltar: चस्कन्द ca-skand; **excepte**: स्मृ smṛ recordar: सस्मृ sa-smṛ.
* Llei de sandhi: -s final + sordes garbhabarja (c, ch, ṭ, ṭh, t, th) → -ṣ
6. Si la vocal radical, sigui final o mitja, és llarga, esdevé curta en la síl·laba reduplicada.
Ex.: गाह् gāh entrar, penetrar: जगाह् ja-gāḥ; क्री krī comprar: चिक्री ci-krī; कूज् kūj emetre un so, sonar: चुकूज् cu-kūj.
7. Si la vocal radical no final és ए, es representa per इ; si és ओ o औ per उ.
Ex. सेव् adorar, servir: सिषेव् si-ṣev; दौक् ḍhauk apropar-se: डुदौक् ḍudhauk.
8. Les arrels que acaben en ए ऐ ओ són més convenientment presentades acabades en आ*, i són tractades així en la reduplicació. Ex. गौ gai cantar: 3ª p. sing. perfecte जगौ ja-gau.
* Arrels acabades en आ o diftongs, prenen औ en la 1ª i 3ª p. sing., i poden retindre आ abans थ en la 2ª p. sing.
Ex. धा dhā posar, col·locar: 1ª i 3ª p. दधौ da-dhāu, 2ª दधथ da-dhā-tha o दधिथ dadh-i-thā.
excepte: ह्वा hvā o ह्वे hve cridar, és tratada com हू hū: 3ª p. sing. जुहाव ju-hāv-a. [Macdonell p. 110 n°4]

Llei especial de reduplicació per la 3ª classe:

ऋ ऀ i ऋ ँ són representades per इ. Ex. भृ bhṛ portar: विभर्ति bí-bhar-ti; पृ pṛ emplenar, cobrir: पिपर्ति pí-par-ti.

Lleis especials de reduplicació per al perfecte (progressiu): [Macdonell p. 108-9]

El perfecte es forma o per reduplicació o perifràsticament, les arrels verbals segueixen el primer mètode i els verbs derivatius (principalment causatius) segueixen el últim. Hi ha també 4 arrels verbals amb vocal inicial llarga que prenen el perfecte perifràstic.

1. ऋ ऀ i ऋ ँ són representades per अ en la síl·laba reduplicada.
Ex.: कृ > चकार ca-kār-a; तृ > ततार ta-tār-a; क्लृप् > चक्लृपे ca-klp-é.
2. अ o आ inicial esdevé आ: अद् menjar > आद ād-a; आप् obtindre > आप āp-a.
3. Les arrels que comencen amb इ contrauen इ + इ a ई; però si el radical इ pren Guṇa o Vṛddhi, s'inserta च entre la síl·laba reduplicada i l'arrel: इष् desitjar > 3 pl. ईष्ु: iṣ-úḥ (de i-iṣ-uḥ), però 1 sg. इयष i-y-éṣ-a.
4. Les arrels que comencen o contenen य o व i estan subjectes a Samprasāraṇa (transformació de la semiconsonant en vocal), reduplicuen amb इ i उ: यज् sacrificar > इयाज i-yāj-a; वच् parlar > उवाच u-vāc-a.

Lleis especials de reduplicació per l'aorist*:

* Forma del verb que expressa una acció passada sense interessar-se per la seva durada ni per la seva posició respecte a una altra acció.

Hi han dos tipus d'aorist en sànskrit. El primer es forma insertant una sibilant entre l'arrel i la terminació, el segon afegint les terminacions a l'arrel amb o sense la vocal अ. Ambos aorists prenen augment (el qual es accentuat) i les terminacions secundaries. Hi han 4 formes en el primer aorist i 3 en el segon. [Macdonell p. 117]

L' aorist es com un imperfecte format directament des de l' arrel. [Macdonell p. 123]

En l' aorist hom expressa una acció del “passat d' avui”, és una varietat del passat, és una manera de relatar les accions que s' han desenvolupat en un temps recent. [Filliozat p. 130]

La tercera forma del segon aorist reduplica l' arrel. Excepte el verb primari **दु** correr i **श्रि** anar, aquest aorist està lligat a la segona conjugació en **अय** (classe 10 i causatius). El tema és format mitjançant una peculiar reduplicació de l' arrel, a la qual **अ** està lligada. La desinència es com la del imperfecte en la primera conjugació. Més de 40 formes verbals prenen aquest aorist en el sànskrit clàssic. [Macdonell p. 125] Les lleis especials de reduplicació:

1. **अ आ ऋ ॠ ऌ** són representades en la síl·laba reduplicada per **इ**.

2. La vocal de la síl·laba reduplicada, a menys que ya sigui llarga, és allargada.

La quantitat de les 3 primeres síl·labes del tema és generalment invariable · · · : a-ji-jan-at, a-ji-grah-at, a-śi-śri-y-at, a-vi-viś-at, a-dī-dīś-at, a-dī-dar-at (forma de dī), a-du-dru-v-at, a-mū-muc-at, a-ci-kṣ-at.

Lleis especials de reduplicació per al desideratiu: [Macdonell p. 140-41]

Els temes desideratius es formen afegint a l' arrel, reduplicada d' una forma peculiar, el sufixe **स**, en uns 70 casos, i amb la vocal **इ**. (ex. **इष** i-ṣa) en uns altres 30 casos. Així **भू** ser esdevé **बुभुष** bu-bhū-ṣa ‘desig de ser’, però **जीव्** esdevé **जिजीविष** ji-jī-vi-ṣa ‘desig de viure’. Els desideratius es conjuguen com els verbs de la 1ª conjugació.

1. **अ आ ऋ** són representades per **इ** en la síl·laba reduplicada (però **उर्**, estant per **ऋ** després de labials, reduplica amb **उ**: ex. **दह्** cremar > **दिधक्ष** di-dhak-ṣa, **स्था** romandre dret > **तिष्ठस** ti-ṣṭhā-sa, **सृज्** crear > **सिसृक्ष** si-sṛk-ṣa, **भृ** portar > **बुभूर्ष** bu-bhūr-ṣa.

a) La reduplicació de les arrels que contenen **इ** i **उ** és normal: ex. **विश्** entrar > **विविक्ष** vi-vik-ṣa;

बुध् conèixer > **बुभुत्स** bu-bhut-sa; **दुह्** muniyir > **दुधुक्ष** du-dhuk-ṣa; **रुह्** créixer > **रुरुक्ष** rú-ruk-ṣa.

D' aquesta manera, tots els desideratius, excepte els de les arrels que contenen **इ** i **उ**, reduplicuen amb **इ**.

2. Hi ha 2 o 3 arrels amb vocal inicial que prenen el desideratiu reduplicat internament amb **इ**:

अश् menjar > **अशिशिष** áś-iś-iṣa; **ईक्ष्** veure > **ईचिक्षिष** īc-ikṣ-iṣa.

आप् obtindre forma el seu tema mitjançant contracció: **ईप्स** ip-sa.

Lleis especials de reduplicació per al intensiu: [Macdonell p. 142-43]

Aquests verbs tenen una intensificació o repetició freqüent de l' acció expressada per l' arrel simple. Sols són subjectes a esdevindre intensius els verbs monosil·làbics que comencen en consonant. Per tant ni els verbs de la classe 10 ni arrels com **अद्** podem formar aquest derivatiu. Al voltant de 60 arrels (menys de la meitat trobades en la literatura vèdica) prenen el intensiu en sànskrit, però formes de l' intensiu rarament succeeix.

El tema, el qual agafa un tipus peculiar de reduplicació forta, té dos formes. La primera afegeix les terminacions personals immediatament al tema reduplicat (accentuat en la 1ª síl·laba en les formes fortes), es conjuga sols en Parasmaipada, igual que un verb de la tercera o reduplicada classe: ex. **बोभोति** bo-bho-ti de **भू**. L' altra forma afegeix **य्** accentuada, igual que el passiu, al tema reduplicat, essent conjugat sol en Ātmanepada, como el passiu: ex.

बोभूयते bo-bhū-yá-te de **भू**

La síl·laba reduplicada pren Guṇa i allarga l' **अ**; ex. **निज्** limpiar > **नेनेक्ति** né-nek-ti, **नी** guiar > **नेनीयते** ne-nī-yá-te,

बुध् conèixer > **बोबुधीति** bo-budh-i-ti, **प्लु** flotar > **पोप्लूयते** po-plū-ya-te, **तप्** calentar > **तातप्यते** tā-tap-ya-te.

a) Arrels acabades en **अम्** repeteixen la nasal en canvi d' allargar la vocal:

ex. **कम्** caminar > **चङ्कमीति** cañ-kram-i-ti, **चङ्कम्यते** cañ-kram-yá-te.

b) Arrels que contenen **ऋ** inserten **ई** entre la reduplicació i l' arrel; ex. **मृ** morir > **मरीमर्ति** mar-i-mar-ti,

दृश् veure > **दरीदृश्यते** dar-i-dīś-ya-te, **नृत्** ballar > **नरीनृत्यते** nar-i-nṛt-ya-te.

INDICATIU

परस्मैपद Parasmaipada o forma activa

present

Expressa temps present, futur immediat i temps passat en narracions (present històric).

Terminacions :	१ 1a p. आम्ि āmi	आवस् āvas	आमस् āmas [rel. amb “-mos” espanyol]
	२ 2a p. असि asi	अथस् athas	अथ atha
	३ 3a p. अति ati	अतस् atas	अन्ति anti ²

present optatiu

Expressa desig o voluntat, exigència o suplica, allò que es desitjable o propi, allò que pot ser o hauria de ser; també és utilitzat en frases condicionals.

El subjecte és sovint indefinit o eludit. L’optatiu prescriptiu i prohibitiu són molt utilitzats.

1ª conjugació

Terminacions :	१ 1a p. याम् eyam	एव eva	एम ema
	२ 2a p. एस् es	एतम् etam	एत eta
	३ 3a p. एत् et	एताम् etām	एयुस् eyus

2ª conjugació

Terminacions :	१ 1a p. याम् yām	याव yāva	याम yāma
	२ 2a p. यास् yās	यातम् yātām	यात yāta
	३ 3a p. यात् yāt	याताम् yātām	युस् yús

imperfecte

L’imperfecte és el temps de la narració, expressa simplement temps passat, sense cap altra implicació. Es tendeix a mesclar els diferents tipus de passats.

Es forma seguint la mateixa base que el present, afegint अ al davant.

El verb pren un augment (अ), aquest és col·loca entre el prefix o preposició i l’arrel:

Ex. उप - नी → उपानय (उप + अ + नय), वि - नी → व्यनय (वि + अ + नय)

Quan l’arrel comença amb vocal, s’uneix l’augment formant sempre una vocal-vṛddhi [ā, āi, āu, ār]

i no guṇa: Ex. अ + इ / ई o ए = ऐ, अ + उ o ऊ = औ, अ + ऋ = आर्

Terminacions :	१ 1a p. अवदम् avadam	अवदाव avadāva	अवदाम avadāma
	२ 2a p. अवदस् avadas	अवदतम् avadatam	अवदत avadata
	३ 3a p. अवदत् avadat	अवदताम् avadatām	अवदन् avadan

imperatiu

Les 3 primeres persones són formes pròpiament subjuntives i sovint expressen un desig o acció futura. Les 2ones i 3eres persones expressen sovint una ordre i de vegades també un desig, voluntat o acció futura. La negació es fa amb मा.

Una rara inversió en la 2a o 3a persona sing. (o plural) és feta amb la terminació तात्, així per exemple: भवतात्. [Perry p. 62: its value is that of a posterior or future inv. (like the latin forms in to and tote)].

Exemples d’imperatiu actiu: “Hágase tu voluntad” / imperatiu passiu: “Que tu voluntad sea hecha”.

Terminacions :	१ 1a p. वदानि vādāni	वदाव vadāva	वदाम vadāma
	२ 2a p. वद vāda ¹	वदतम् vadatam	वदत vadata
	३ 3a p. वदतु vadatu	वदताम् vadatām	वदन्तु vadantu ²

[Macdonell p. 90, n. 131: 4 i 5]

¹ Els verbs de la 1ª conjugació no prenen terminació en la 2ª p. sg. (imperatiu paradigma), essent exactament paral·lel amb el vocatiu singular de l’a-terminació. Els de la 2ª conjugació prenent धि després de consonants i हि després de vocals, però: a) en la classe 9 आन pren el lloc de धि, ex.: मथान math-ānā (però क्रीणीहि krī-ṇi-hī).

- b) हि s'el·ludeix en la classe 5 i 8 si l'उ és precedida per una consonant simple,
ex.: सुनु su-nú (però आप्नुहि āp-nu-hi).

² Els verbs de la 3ª classe i altres temes del present reduplicats, el·ludeixen l'n en la 3ª p. pl. del present indicatiu i imperfecte.

futur

En sànskrit hi han dos tipus de futur, el futur perifràstic quan expressa una acció futura no d'avui, però pròxima, i el futur (normal) que expressa una acció encarant una altra acció.

El primer futur (लृट्) afegeix तास् abans de l'aplicació de les terminacions del present.

El segon futur (लृट्) afegeix स्य seguit de les terminacions del present.

Algunes arrels prenen la vocal इ (anomenada इट्), altres sols la prenen ocasionalment i d'altres mai. Són anomenades respectivament: सेट् (amb इ), वेट् (वा इट् ocasionalment amb इ), अनिट् (sense इ).

Són सेट् (amb इ) les arrels de més d'una síl·laba, les arrels de la classe 10, les arrels monosil·làbiques i que acaben en vocal: ऊ ऋ यु रु क्षणु शी स्तु. Quan els verbs són सेट् o “amb इ” l'स् es transforma en ष्.

Ex. भू - भव् + इ = भवि llavors -स्य a esdevé -इष्य > भविष्यति [Filliozat p. 119-122]

En aquest casos el futur té les mateixes terminacions del present, afegint -इष्य a la base conjugable.

Ex. तृ + अ → तर् + इष्य + ति → तरिष्यति

आत्मनेपद Ātmanepada o veu mitja

El significat principal de la veu mitja o ātmanepada és que l'acció es realitza per benefici del mateix actor, els fruits de l'acció recauen sobre el mateix agent.

Molts dels **verbs deponents** (o conjugats amb ātmanepada) són transitius o reflexius.

present

terminacions:	१ 1a p. ए e वदे	आवहे ā-vahe ¹	वदावहे	आमह ā-mahe ¹	वदामहे
	२ 2a p. से se वदसे	एथे-आथे ethe-āthe	वदथे	अध्वे dhve	वदध्वे
	३ 3a p. ते te वदते	एते-आते ete-āte	वदते	अन्ते-अते ante-ate	वदन्ते

¹ L'a final de la primera conjugació s'allarga abans de m o v.

present optatiu

També és vàlid pel passiu.

1ª conjugació

Terminacions :	१ 1a p. एय eya	लभेय	एवहि evahi	लभेवहि	एमहि emahi	लभेमहि
	२ 2a p. एथास् ethās	लभेथास्	एयाथाम् eyāthām	लभेयाथाम्	एध्वम् edhvam	लभेध्वम्
	३ 3a p. एत eta	लभेत	एयाताम् eyātām	लभेयाताम्	एरन् eran	लभेरन्

2ª conjugació

Terminacions :	१ 1a p. ईय iya	ईवहि ivāhi	ईमहि imāhi
	२ 2a p. ईथास् ithās	ईयाथाम् iyāthām	ईध्वम् idhvām
	३ 3a p. ईत ita	ईयाताम् iyātām	ईरन् irān

imperfecte

Terminacions dels verbs conjugats amb a:

१ 1a p. अ-ए á_e (a+i)	अलभे	अ-आवहि á_āvahi	अलभावहि	अ-आमहि á_āmahi	अलभामहि
२ 2a p. अ-अथास् á_athās	अलभथास्	अ-एथाम् á_ethām	अलभेथाम्	अ-अध्वम् á_adhvam	अलभध्वम्
३ 3a p. अ-अत á_ata	अलभत	अ-एताम् á_etām	अलभेताम्	अ-अन्त á_anta	अलभन्त

imperatiu

Terminacions :	१ 1a p. ऐ ai	लभै	आवहै āvahai	लभावहै	आमहै āmahai	लभामहै
	२ 2a p अस्व a-sva	लभस्व	एथाम् ethām	लभेथाम्	अध्वम् dhvam	लभध्वम्
	३ 3a p. अताम् a-tām	लभताम्	एताम् etām	लभेताम्	अन्ताम् antām	लभन्ताम्

Les primeres persones són pròpiament formes subjuntives.

La forma passiva es similar: ex. क्रिये, क्रियस्व, क्रियताम् etc.

Veü passiva

Sols es dóna en el sistema de present.

Quan l'acció recau en el complement, ex. 'El professor és escoltat pels alumnes', l'objecte va en nominatiu i el subjecte està en instrumental. Els passius es conjuguen igual que l'ātmanepada, afegint य a l'arrel.

Ex.: तन् extendre + य + terminacions del ātmanepada → तन्ये तन्यते तन्यसे

लभ् agafar, obtenir, aconseguir + य + terminacions del ātmanepada → लभ्यते és obtingut

योगोव्यसेन लभ्यते el yoga s'obté/és obtingut mitjançant la pràctica

स्वर्ग पुण्येन लभ्यते el cel s'obté amb el mèrit.

Terminacions del present :	१ 1a p. ये ye	लभ्ये	यावहे yāvahe	लभ्यावहे	यामहे yāmahe	लभ्यामहे
	२ 2a p. यसे yase	लभ्यसे	येथे yethe	लभ्येथे	यध्वे yadhve	लभ्यध्वे
	३ 3a p. यते yate	लभ्यते	येते yete	लभ्येते	यन्ते yante	लभ्यन्ते

regles

. La forma de l'arrel a la que s'afegeix el signe passiu normalment és la forma feble (sense guṇa ni ṽddhi). Sovint la forma feble inclou la pèrdua de la penúltima nasal.

Ex. अञ्ज → conjugació passiva अजयते, बन्ध् lligar → बध्यते

. Un altre tipus de canvi és l'anomenat samprasāraṇa, quan hi ha transformació d'una semiconsonant en la seva vocal corresponent (és una forma d'afeblir les arrels).

Ex. व् → उ: वच् parlar → उच्यते, वद् → उद्यते, वप् sembrar → उप्यते

वस् viure → उष्यते, वह् → उह्यते, स्वप् dormir → सुष्यते

य् → इ: यज् sacrificar → इच्यते

र् → ऋ: ग्रह् → गृह्यते, प्रह् → पृच्छ्यते

श् → ष्: शास् → शिष्यते

. La इ i उ final de les arrels habitualment s'allarguen, ex. जि → जीयते, स्तु alavar → स्तूयते

. La ऋ final de les arrels habitualment es converteix en रि, ex. कृ fer → क्रियते;

però si precedeix 2 consonants llavors pren guṇa, ex. स्मृ recordar → स्मर्यते.

Les arrels amb ऋ variable (els nadius escriuen ऋ) canvien a ईर्,

però no obstant si precedeix una labial llavors canvien a ऊर्, ex. तु → तीयते, कृ → कीर्यते, पृ → पूर्यते

. L'आ final de les arrels normalment canvia a ई.

Ex. दा → दीयते, गा → गीयते, धा → धीयते, excepció: ध्या → ध्यायते

. Les arrels तन् i खन् normalment formen el passiu intensifican l'आ i perden l'न्, ex.: तायते i खायते.

Però també pot ocórrer तन्यते i खन्यते.

. Verbs conjugats en forma causativa i denominativa amb अय, formen el passiu afegint य i el ludint अय. Ex. चोयते 'es robat', गण्यते 'es contat'.

. La construcció passiva personal amb subjecte instrumental, és particularment freqüent en els verbs transitius [que tenen O.D.] i no menys així la construcció passiva impersonal, tant amb verbs transitius com intransitius. Ex. नरेण स्वर्गो लभ्यते 'El cel és assolit per l'home'

आगम्यते 'és vingut/arribat', सुष्यते 'és dormit', श्रूयते 'se sent a dir/ es diu'

El predicat d'un subjecte instrumental en aquestes construccions és també instrumental.

Ex. रामेणर्षिणा जीव्यते 'Rāma viu com a savi'.

PARTICIPIS

परस्मैपद

Les formes generals són -अन्त् en la forma forta i -अत् en la dèbil.

Quan la base conjugable acaba en अ llavors el sufixe és -न्त् / -त्.

Ex.: भवन्त् essent/sigut, तुदन्त् colpej-ant/at, दीव्यन्त् jug-ant/at, चोरयन्त् rob-ant/at

present अन्त् अत्

El tema fort es forme a partir de la 3a persona del plural el·ludint l'ई:

भवन्ति → भवन्त् el que és, essent, quan/mentres és, i qualsevol subordinada en present

क्रीणन्ति → क्रीणन्त् el que fa, fent, quan/mentres fa

Verbs de la 3a classe i altres verbs reduplicats que no tenen nasal formen el participi amb la 3a p. sing:

जुहति → जुहत् el que sacrifica, sacrificant, quan/mentres sacrifica

El tema dèbil es forma afegint अत् a la base del present. [Filliozat p. 135-6]

भू + अ + अत् → भवत् m. / भवन्ती f. essent/siguent

पच् + अ + अत् → पचत् m. / पचन्ती f. cuinant

La declinació del participi present és com la dels noms masculins acabats en -at, en femení el sufixe esdevé -अन्ती i es declina com nadi.

futur अन्त् अत्

El tema fort es forme a partir de la 3a persona del plural el·ludint l'ई:

भविष्यन्ति → भविष्यन्त् el que serà, el que ha de ser, quan/mentres/perque serà (qualsevol subordinada)

क्रेष्यन्ति → क्रेष्यन्त् el que farà, el que ha de fer, quan/mentres/perque farà

जोष्यन्ति → जोष्यन्त् el que sacrificarà, el que ha de sacrificar, quan/mentres/perque sacrificarà

perfecte

Es forme a partir de la 3a persona del plural del perfecte reduplicat, mitjançant el qual la forma dèbil és pràcticament idèntica (l'र ha de canviar-se a स्, la qual essent sempre seguida per una vocal, canvia a ष्).

En la forma mitja i forta, la vocal final de l'arrel, esdevinguda semivocal abans d'उस्, és restituida, i en els verbs que després d'el·ludir उर् esdevenen monosil·làbics, ई ha de ser insertada [Macdonell n. 157]:

3 ^a pl.	tema dèbil	tema fort	tema mig
चक्रुः > चक्रु उः → चक्रु उषा cakr-úṣ-ā		चक्रु वांसम् cakr-vāṃs-am	चक्रु वद्-भिः cakr-vád-bhiḥ
	Ex.: amb el que ha fet	al que havia fet/feu	junt amb els que havien fet
बभूवुः > बभूव् उः → बभूव् उषा babhū-v-úṣ-ā		बभू वांसम् babhū-vāṃs-am	बभू वद्-भिः babhū-vád-bhiḥ
तेनुः > तेनु उः → तेनु उषा ten-úṣ-ā		तेनि वांसम् ten-i-vāṃs-am	तेनि वद्-भिः ten-i-vád-bhiḥ

Per tindre el participi perfecte actiu, cal afegir el sufixe वत् al participi passat passiu, és a dir:

“forma del participi passat passiu + vat = participi perfecte actiu” [Filliozat p. 141]

भू - भूत + वत् → भूतवत्, कृ - कृत + वत् → कृतवत्.

आत्मनेपद i passiu

La forma general és -आन. Quan la base conjugable acaba en अ llavors el sufixe és -मान, excepte a vegades en formes causatives que es manté -आन. Ex.: भवमान

present -मान -आन

Per formar el participi present de l'ātmanepada, s'afegeix -आन o -मान a la forma de la 3ª p. del pl. de la conjugació suprimint la terminació -अन्ते. -मान és el sufixe per les arrels dels verbs de la classe 1, 4, 6 i 10; per la resta d'arrels hom afegeix -आन. Ex.: वन्द् - वन्दते - वन्द + मान = वन्दमान [Filliozat p. 138]

भवन्ते → भव + मान el que existeix/és (per a sí mateix)

जुह्व 2ª conjugació + आन el que se sacrifica

excepció: आस् + इन → आसीन sentant-se, el que es senta

present passiu -मान -आन

Es forme amb el sufixe -आन o -मान sobre la base del passiu obtingut afegint la semivocal य.

Ex.: बुध् + य + मान = बुध्यमान [Filliozat p. 138]

भु + य + मान = भूयमान sent fet, el que és sigut, el que és fet, quan/perque es fet

futur -मान

Es forme a partir de la 3ª p. sing. del futur simple, on la desinència final és reemplaçada per -मान.

भविष्यति → भविष्य + मान = भविष्यमाण habent de fer-se;

veu mitja: el que es farà a si mateix, el qual es farà, el qual ha de fer-se.

passiva: jo hauré de ser fet, el que ha de ser fet, el que serà fet,

havent de ser per a si mateix, havent de fer-se, el que serà per a si mateix.

futur passiu -य -तव्य -अनीय

Afegint a l'arrel verbal तव्य o अनीय o de vegades य hom obté les formes d'adjectius verbals que expressen matissos d'obligació o de potencial. [Filliozat p. 142]

1. Abans el sufixe -य: [Macdonell p. 136-7 n. 162.1]

a) l'अ final esdevé ए : दा > देय 'ser donat'.

b) final इ ई pren guṇa, उ ऊ guṇa o vṛddhi: जि > जेय 'ser conquerit', नी > नेय 'ser guiat', हु > हव्य 'ser oferit', भू > भाव्य 'esta a punt', कृ > कार्य 'ser fet'.

c) l'इ mitja i l'उ seguida per una consonant única, generalment prenen guṇa, अ de vegades es allargada, ऋ no canvia: भिद् > भेद्य 'ser partit', युज् > योज्य 'ser unit', शक् > सक्य 'ser possible', però: वच् > वाच्य 'ser dit', दृश् > दृश्य 'ser vist'.

2. Abans el sufixe -तव्य, l'arrel si pot pren guṇa, essent tratada igual que amb el -ता del futur perifràstic:

जि > जेतव्य 'ser conquerit', भू > भवितव्य bhav-i-tavya 'ha de ser', गम् > गन्तव्य 'haver anat',

दा > दातव्य 'ser donat', भिद् > भेतव्य 'ser partit'. [Macdonell p. 137 n. 162.2]

3. Abans el sufixe -अनीय, l'arrel pren guṇa: चि > चयनीय cay-anīya 'ser reunit/recullit',

भू > भवनीय 'ha de ser', कृ > करणीय 'ser fet', लुम् > लोभनीय 'ser desitjat'.

a) अय del causatiu es descartat: भावय > भावनीय 'ser suposat'. [Macdonell p. 137 n. 162.3]

perfecte -आन

Es forme amb el sufix -आन el qual s'afegeix després d'el-ludir la terminació इरे de la 3ª p. pl. Ā.

ex.: बभूव् इरे → बभूव् + आन el que s'ha fet a si mateix, havent-se fet, quan s'havia fet, quan s'ha fet

perfecte passiu -न -त

Es forma amb el sufixe -न ná i el sufixe més comú -त tá.

1. न Sols prenen aquest sufixe els verbs primaris, el qual s'afegeix immediatament a l'arrel.

S'usa sovint en arrels acabades en vocals llargues आ, ई, ऊ, ऋ (que esdevenen ir o ūr) i especialment en arrels acabades en द्. [Macdonell p. 134 n. 160]

म्ला	apagar-se + न = म्लान	havent sigut apagat, que ha estat apagat
ली	aferrar-se + न = लीन	havent sigut aferrat, que ha estat aferrat
लू	tallar + न = लून	havent sigut tallat, que ha sigut tallat
स्तृ	sembrar + न = स्तीर्ण	havent sigut sembrat, que ha sigut sembrat
पृ	emplenar + न = पूर्ण	havent sigut emplenat, que ha sigut emplenat
भिद्	fendre, partir + न = भिन्न	havent sigut partit, que ha sigut partit
नुद्	empènyer + न = नुन्न	també opcionalment pren त : नुत्त
विद्	trobar + न = विन्न	“ “ “ “ : वित्त

Unes poques arrels que acaben en ज् i prenen न, reverteixen la ज् vers la gutural original:

ex. भञ्ज् trencar > भग्न; भुञ्ज् doblegar > भुग्न; मज्ज् esfonsar-se > मग्न; विञ्ज् tremolar > विग्न.

2. त s'afegeix a l'arrel amb o sense la vocal associada इ; ex. जित् ji-tá 'conquerit'; पतित pat-i-ta 'caigut'.

Quan s'afegeix el sufixe immediatament, l'arrel té una tendència a ser afeblida en la manera habitual:

verbs subjectes a Samprasāraṇa prenen aquesta tendència, आ és en alguns casos afeblida a ई o inclús इ, una न् final és el·ludida en molts casos (en el peculiar sandhi d'arrels acabades en ह्). Ex.:

यज् sacrificar > इष्ट iṣ-tá (la majoria dels casos la j final esdevé gutural k, g; però en alguns casos cerebral ṭ ḍ ṣ);

वच् parlar > उक्त uk-tá; स्वप् dormir > सुप्त sup-tá; पा beure > पीत pi-tá; स्था > स्थित sthi-tá;

गम्* > गत ga-tá; हन्* matar > हत ha-tá * Les nasals finals són el·ludides davant ta [Filliozat p. 140]

धा posar, és doblement afeblida: हित per a धित.

दा donar, usa la forma de llur present dèbil: दद् > दत्त dat-tá 'donat'.

Després de certes preposicions verbals दत्त és afeblit a आत्त ā-tta (de ā-datta) 'pres'.

Algunes arrels en अम् retenen la nasal i allarguen la vocal precedent: कम् estimar > कान्त kân-ta.

ध्वन् sonar segueix l'analogia de कम् > ध्वान्त dhvân-ta, mentres que algunes poques altres arrels acabades en अन् usen formes colaterals de l'arrel en आ: खन् > खात khā-tá, जन् > जात jā-tá.

Els verbs de la classe 10 no prenen अय davant de त. [Filliozat p. 139]

3. इत् és pres per un nombre considerable de verbs primaris que acaben en doble consonant o en consonant única, no fàcil de combinar amb त्; i per tots els verbs derivatius els quals perden abans l'अ o अय final.

Ex. शङ्क dubtar > शङ्कित śaṅk-i-ta; लिख् ratllar > लिखित likh-i-tá;

ईप्स desideratiu de आप् obtenir > ईप्सित ips-i-tá;

कारय causatiu de कृ fer > कारित kār-i-ta.

La forma completa de l'arrel és normalment mantinguda abans इत्:

Ex. पत् caure + इत् > पतित havent sigut caigut, que ha caigut

धा posar + इत् > धित

वद् dir + इत् > (ref. samprasāraṇa) उदित havent sigut dit, que ha sigut dit

वस् habitar, viure + इत् > (ref. samprasāraṇa) उषित

ग्रह् agafar + इत् > sempre pren samprasāraṇa i la vocal d'unió ई en canvi d'इ गृहीत gr-i-tá.

4. वत् Afegint el sufixe possessiu वत् al participi passat passiu, es fa una nova forma de gran recurrència

que té el valor de participi perfecte actiu:

कृ + त > कृत part. perf. passiu havent sigut fet: कृत + वत् = कृतवत् part. perf. actiu havent fet

Generalment es usat com a verb **finite**, essent omitida la cópula; ex.:

स तत् कृतवान् sa tat kṛtavān ‘ell ho ha fet’; सा तत् कृतवती sā tat kṛtavatī ‘ella ho ha fet’.

Participis indeclinables ल्यबन्त [Filliozat p. 146]

El sufixe ल्यप् dona el nom als participis ल्यबन्त. Hi han dos varietats de participis: uns prenen el sufixe त्वा i els altres य. Aquest últim és emprat per les arrels precedides d’un preverb. Aquest participis són absolutius e indeclinables.

Gerundi dels participis indeclinables. [Macdonell p. 137 n. 163]

1. El sufixe emprat per a formar aquest participi del verb simple es त्वा (un antic instrumental singular del tema en तु). És més fàcilment afegit a l’arrel, substituint el त del participi passiu.

Ex.: कृत ‘donat’ > कृत्वा ‘havent sigut donat, essent donat’

उक्त ‘parlat’ > उक्त्वा ‘havent sigut parlat, essent parlat’

गत ‘anat’ > गत्वा ‘havent anat’

El sufixe del causatiu अय és retingut: चोरित ‘robat’ però चोरयित्वा ‘havent sigut robat, essent robat’.

2. Si el verb és compost amb una preposició llavors pren य en canvi de त्वा:

de भू > भूत्वा però संभूय, de वच् > उक्त्वा però प्रोच्यभूय,

de तृ > तृत्वा però अवतीर्य ‘havent descendit’, de पृ > पृत्वा però संपूर्य.

El sufix del causatiu अय és retingut (excepte l’a final) abans de य si la vocal radical és curta (si no els gerundis del verb simple i del verb causatiu seria idèntic):

संगमय्य saṃ-gam-ay-ya de संगमय saṃ-gam-aya; però विचार्य vi-cār-ya de विचारय vi-cār-aya.

3. त्य és afegit en canvi de य en verbs compostos acabats en न् o म्, precedits d’अ, els quals poden el·ludir la nasal si és el·ludida en el participi perfecte passiu.

Ex.: गम् > आगम्य o आगत्य (part. गत), नम् > प्रगम्य o प्रणत्य (part. नत),

मन् > मन्य o मत्य (part. मत), हन् > हन्य o हत्य (part. हत), तन् > ताय o तत्य (part. तत).

Però क्रम् té sols क्रम्य (part. क्रान्त), खन् té sols खाय (part. खात).

4. Hi ha un rar participi indeclinable amb अम्. Es forma afegint el sufixe a la forma que assumeix l’arrel abans l’इ de la 3ª p. sing. del aor. pass.: श्रु (अश्रावि á-śrāv-i ‘fou escoltat’) > श्रावम् ‘havent sigut escoltat’.

Infinitiu

El infinitiu es format afegint तुम् (originalment l’accusatiu singular d’un substantiu verbal) a la forma que assumeix el verb abans ता del futur perifràstic, o त्व्य del participi futur passiu.

Ex.: स्था > स्थातुम्, बुध् > बोधितुम्, भू > भवितुम्, कृ > कर्तुम्, दृश् > द्रष्टुम्, वह् > वोढुम्, सह् > सोढुम्, चुर् > चोरयितुम्.

धातु Arrels verbals

classe 1 भू

- अर्द्** moure's; disolde; ferir, matar, destruir; turmentar / P अर्दति Caus. अर्दयति agitar, sacsejar
- अस्** agafar, pendre; anar; brillar / U असति-ते
- इ** anar, marxar; arribar, atènyer; venir; entrar; sorgir, aparèixer, nèixer; retornar; seguir / U अयति-ते
- ईक्ष्** mirar, contemplar; pensar, considerar; examinar, esbrinar; estar per (algú); pronosticar / Ā ईक्षते
- उप+ईक्ष्** mirar, contemplar; percebre; notar; negligir, oblidar, no fer cas de; menystenir; ofendre / Ā उपेक्षते
- प्रति+ईक्ष्** mirar; esperar; tolerar, aguantar (2 ac.) / Ā [ép. tb. P] प्रतीक्षते
- ऋ** anar; aconseguir, obtenir; passar, ocórrer, esdevenir-se; avançar, atacar / P ऋच्छति
- कम्प्** tremolar, fremir / Ā कम्पते Caus. कम्पयति-ते fer tremolar; agitar; fer trontollar; sacsejar
- काश्** brillar, resplendir; aparèixer, fer-ser visible; fig. lluir, fer goig / Ā काशते
- प्र+काश्** brillar, resplendir, il·luminar; aparèixer, manifestar-se / Ā ép. tb P प्रकाशते Pas. * प्रकाश्यते
- कृष्** arrossegar, tirar, estirar; llaurar, conrar; conduir, portar, guiar; atreure, obtenir / कर्ष् > P * कर्षति Caus. कर्षयति
- कृप्** escaure, convenir, anar bé; servir, ser útil; estar a punt; ser digne de; ajustar-se ... / Ā *कल्पते Caus. कल्पयति-ते
- कम्** caminar, moure's; anar, avançar; acostar-se; travessar, creuar; superar, excel·lir; envair, aclaparar; ...
- Ā (dat. inf) ser capaç de; Ā (loc.) conèixer bé, dominar; Ā prosperar, florir / U क्रामति क्रमते
- अति+कम्** ultrapassar, anar més enllà, traspasar, creuar; transgredir; superar ... / U अतिक्रामति -क्रमते
- आ+कम्** acostar-se; trepitjar; agafar, copsar; entrar, penetrar; ocupar; atacar; ... / आक्रामति Caus. आक्रमयति
- क्रीड्** jugar, esplaïar-se, divertir-se / P क्रीडति Caus. क्रीदयति fer jugar; deixar jugar; divertir
- कुश्** cridar, xisclar; vociferar; gemegar, plorar; xiular / क्रोश् > P * क्रोशति
- क्षर्** fluir, córrer; rajar; vessar; regalimar; (abl.) caure de; minvar; gaster-se; perir; fondre's / P क्षरति
- खन्** excavar, cavar; minar; enterrar; perforar / U खनति-ते
- खाद्** mastegar, mossegar; menjar, devorar; ferir; arruïnar, destruir / P ép. Ā खादति-ते Caus. खादयति
- गम्** anar, marxar; venir, atènyer, arribar; ... / P rar Ā * गच्छति-ते Caus. * गमयति fer anar; portar, conduir; ...
- अनु+गम्** seguir; acompanyar; practicar, observar; anar, acostar-se; (ac.) imitar, correspondre a... / P अनुगच्छति
- अव+गम्** baixar, davallar, descendir; venir, visitar; aconseguir, obtenir; ... comprendre, ... / P * अवगच्छति
- अस्तम्+गम्** pondre's, declinar; acabar-se; desaparèixer, morir / अस्तंगच्छति
- आ+गम्** venir, arribar, assolir; tornar, retornar; caure, entrar; transmetre / * P आगच्छति
- उद्+गम्** aparèixer, manifestar-se, fer-se visible; ascendir, elevar-se / P उद्गच्छति
- सम्+गम्** unir-se, ajuntar-se; confluir, trobar-se; anar junts, associar-se ... / Ā * संगच्छते
- गुह्** amagar, cobrir, ocultar, disimular; mantenir en secret / U गूहति-ते Caus. गूहायति
- घ्रा** olorar, ensumar, flairar / P * जिघ्रति
- चम्** xarrupar; beure a glopets / P चमति
- आ+चम्** libar, glopejar; xarrupar, fer un glop; absorbir / P आचमति
- चर्** moure's; caminar; circular; passejar; vagarejar; anar; pasturar; comportar-se, ... actuar; fer ... / P rar Ā चरति
- उद्+चर्** pujar, elevar-se, ascendir, sortir; sorgir, brollar; buidar; pronunciar, articular, emetre / P * उच्चरति
- समा+चर्** practicar, realitzar, fer; (loc.) comportar-se amb, actuar amb / P ép. també Ā समाचरति
- चल्** anar, marxar; caminar; tremolar, fremir; palpitar; trontollar, moure's; fig. trobar-se, confondre's / P चलति
- चित्** percebre, aprehendre; observar, reparar; conèixer, comprendre / P * चेतति Caus. चेतयति-ते ensenyar, instruir
- चुद्** Caus. P चोदयति rar Ā चोदयते: impulsar, incitar, estimular; demanar, pregar, requerir; exigir, insistir; objectar ...
- प्रचुद्** posar en moviment; esperonar, incitar / P प्रचोदति Caus. प्रचोदयति incitar; manar, comandar; anunciar, ...
- जन्** nèixer (abl. del pare i loc. de la mare; sorgir, brotar, fer-se, formar-se, sortir, produir-se; esdevenir; procrear, engendrar, produir; créixer, desenvolupar-se / U जनति-ते Pas. * जन्यते Caus. जनयते

- प्र+जन्** nèixer, originar-se, produir-se (abl./loc. d'origen); produir, engendrar, fer nèixer / \bar{A} èp. tb. P * प्रजायते
- जि** vèncer, guanyar, triomfar; conquerir, derrotar, batre; subjugar; superar, prevaler / \bar{A} जयति-ते
- परि+जि** vèncer definitivament, conquerir, dominar / P परिजयति
- जीव्** viure, ser viu, existir; reviure; viure de, subsistir, mantenir-se / P èp tb. \bar{A} जीवति Caus. जीवयति
- जू** anar ràpid; impulsar amb ímpetu, impel·lir; promoure, estimular / \bar{A} * जवते
- तृ** creuar, travessar, passar; superar, salvar, transcendir / P * तरति Caus. * तारयति fer creuar, salvar de, rescatar de
- अव+तृ** superar, dominar; descendir, encarnar-se, aparèixer/ P*अवतरति Caus.अवतारयति fer descendir; introduir
- उद्+तृ** elevar, enfortir, augmentar; sortir, emergir; desembarcar; fig. superar, vèncer; sortir-se; creuar, passar; descendir; deixar, abandonar / P * उत्तरति Caus.* उत्तारयति rescatar, salvar; transportar; fer descendir
- त्यज्** deixar, abandonar; marxar; renunciar; ... / P त्यजति Pas.* त्यज्यते ser abandonat Caus.* त्याजति fer deixar, ...
- दंश्** mossegar, picar / P èp. també \bar{A} दशति
- दह्** cremar, abusar, incendiar; fig. turmentar, afligir; destruir / P दहति Caus.* दाहयति fer cremar, fer cuinar
- दा** purificar / P दायति
- दृश्** o **पश्** veure, mirar, contemplar; considerar, pensar; fig. examinar, investigar; posar cura, preocupar-se; visitar / P * पश्यति Pas. \bar{A} दृश्यते veure's; semblar, figurar; aparèixer, mostrar-se, manifestar-se. Caus. U * दर्शयति-ते mostrar, ensenyar, indicar, exhibir; provar, demostrar; exposar, explicar.
- द्रु** córrer, fer via; fugir, escapar; atacar, asaltar; fondre's, disoldre's / U द्रवति-ते Caus.* द्रावयति
- धाव्** ¹ córrer, fugir, escapar-se; fluir, rajar; fig. cercar; perseguir... / U धावति-ते Caus. धावयति
² rentar, netejar, purificar; polir, brunyir, brillantar / \bar{A} fregar-se, friccionar-se
- धृ** aguantar, tenir, sostenir, suportar; portar; mantenir, conservar, guardar.. / U धरति-ते Pas. धृयते ser sostingut
- धे** xuclar, absorbir; mamar, beure; fig. apropiat-se / P * धयति
- ध्या** = \sqrt{dhya} : pensar, reflexionar, imaginar; meditar, contemplar / P èp tb. \bar{A} ध्यायति
- नन्द्** alegrar-se, estar content, complaure's / P èp tb. \bar{A} नन्दति Caus. U नन्दयति-ते alegre, delectar, complaure, ...
- अभि+नन्द्** complaure; alegrar-se; posar-se content; saludar respectuosament; ... aplaudir / P अभिनन्दति
- नम्** (ac.) inclinar-se, fer una reverència, postrar-se; saludar; venerar; ... / U नमति-ते Pas.* नम्यते Caus.* नामयति
- नश्** ¹ aconseguir, obtenir / U नशति-ते
² perir, destruir-se; desaparèixer, esvanir-se; (abl.) desviar; fallar / P नशति-ते Caus.* नाशयति destruir; fer malbé
- वि+नश्** perir, sucumbir, morir; perdre's, desaparèixer, esvanir-se; malmetre's... / P विनशति Caus.* विनाशयति
- निन्द्** blasmar, censurar, culpar, criticar, condemnar, denigrar / P èp. tb. \bar{A} निन्दति
- नी** portar, conduir, menar, guiar, dirigir; (ac.) portar a, reduir a... / U * नयति-ते Des. P * नीषति voler portar; voler emportar-se; voler esbrinar. Intens. \bar{A} * नेनीयते emportar-se com a presoner, capturar; dominar, governar
- आ+नी** portar; fer arribar; recollir; abocar, barrejar / P * आनयति Caus. * आनाययति fer portar
- उप+नी** portar, conduir; oferir, regalar; informar, comunicar / U * उपनयति-ते Caus. * उपनाययति
- परि+नी** > pari+ṇi portar al voltant (del foc nupcial, ac.), casar; descobrir / U * परिणयति-ते Caus. * उपणायति
- पच्** cuinar, coure; digerir, ... madurar; 2 ac. transformar-se ... / U पचति-ते Pas. पच्यते Caus. * पाचयति-ते
- पठ्** recitar, llegir en veu alta; estudiar; memoritzar; esmentar, citar / P èp. tb. \bar{A} पठति Caus. * पाठयति ensenyar
- पत्** volar, planar; caure, enfonsar-se, llançar-se; descendir; fig. degenerar... / P èp. tb. \bar{A} पतति Caus. * पातयति
- उद्+पत्** envolar-se, elevar-se, volar; marxar precipitadament; fugir, escapar; aixecar-se; ... / P * उत्पतति
- पा** beure; libar; xuclar; engolir; consumir... / P * पिबति Caus. * पाययति-ते Pas.* पीयते Des.* पिपासति tenir set
- पी** inflar-se; vessar; créixer / \bar{A} * पयते-
- प्या** = \sqrt{pya} : créixer, inflar-se, augmentar; vessar / \bar{A} * प्यायते Caus. U प्याययति-ते fer créixer, engreixar, envigorir
- बन्ध्** lligar, fermar, encadenar; entrelligar, nuar; ... / U बन्धति-ते Pas. * बध्यते estar lligat, Caus. * बन्ध्यति
- बुध्** despertar-se, desvetllar-se, estar despert; conèixer, entendre; percebre; observar, fixar-se; reconèixer; (2ac.) considerar, tenir per / U * बोधति-ते Caus. * बोधयति despertar; (2ac.) informar. Des.* बुबुत्सति voler conèixer
- भाष्** parlar, dir; anunciar, declarar; anomenar; descriure / 2 ac. \bar{A} भाषते Pas. भाष्यते ser dit, ser parlat, ser anomenat

प्रति+भाष्	contestar; (2ac.) anomenar / Ā प्रतिभाषते
भिक्ष्	desitjar; captar, mendicar; demanar, sollicitar / Ā भिक्षते
भू	esdevenir; ser, existir; estar; esdevenir-se passar, ocórrer; viure, habitar... / भो * P rar Ā भवति Caus. भावयति
प्र+भू	(abl.) sorgir de, aparèixer de; prevaler, predominar, guanyar; (gen. loc. o dat.) governar, controlar; (loc. dat. inf.) ser capaç de, ser competent per a; ... / P * प्रभवति Caus. * प्रभावयति fer prosperar, ajudar
भृ	aguantar, sostenir; portar, tragar, carretejar; procurar; mantenir, nodrir; ... / U भरति-ते
भ्रम्	errar, vagarejar, vagar, passejar / P * भ्रमति Caus. भ्रामयति
मुद्	alegrar-se, estar content, exultar / Ā * मोदते Caus.* मोदयति-ते alegrar, delectar, complaure, plaure
यज्	sacrificar P (dit del sacerdot q. celebra un sacrifici en benefici del patró) Ā (dit del patró que fa celebrar un sacrifici en el seu propi benefici); ofrenar, oferir una oblació; adorar, retre culte / U यजति-ते Pas. इज्यते Caus. याजयति
यत्	desplegar, apostar; arranjar; ... conformar-se; enfrontar-se; esforçar-se / Ā यतते Caus. यातयति-ते
यम्	controlar, restringir, refrenar, reprimir; governar; donar, oferir; sostenir... / P * यच्छति Caus. * यामयति
रक्ष्	protegir, defensar, guardar, custodiar; complir (un deure, vot); vigilar, vetlar/ P tb. Ā रक्षति
रभ्	agafar; apoderar-se de; abraçar; anhelar, desitjar amb vehemència / Ā रभते èp. tb. U * रम्भति-ते
आ+रभ्	agafar, arrabassar; començar, encetar; fer, produir, compondre / Ā आरभते
रम्	aturar-se; parar-se; descansar, reposar; gaudir de, complaure's; jugar, divertir-se / Ā रमते Caus. रमयति
आ+रम्	parar-se, aturar-se, cessar, acabar; gaudir, delectar-se, esplaïar-se; descansar / P आरमति
वि+रम्	parar-se, deturar-se, cessar, acabar-se; deixar estar, desistir, abandonar / P विरमति
राज्	regnar, governar; fig. brillar, lluir; assemblar-se a / U राजति-ते Caus. राजयति il·luminar, fer resplendir
रुच्	brillar, resplendir; ser magnífic; fig. agradar-li a (dat. o gen.); ac. complaure's en / Ā èp. tb. P * रोचते
रुह्	pujar, ascendir, muntar, escalar; créixer, desenvolupar-se; prosperar; Caus. cultivar, fer créixer / P * रोहति
अव+रुह्	descendir, baixar; desmuntar / P * अवरोहति Caus. * अवरोपयति fer descendir; fer disminuir; destituir
आ+रुह्	pujar, muntar; ascendir, alçar-se, elevar-se; assolir, atènyer, arribar; dominar, predominar; començar, emprendre, encetar, sorgir, aparèixer, manifestar-se / P * आरोहति Caus. आरोहयति o आरोपयति plantar...
लप्	murmurar, xiuxiuejar, parlar confidencialment; lamentar, plorar, exclamar-se / P लपति Caus. * लापयति
वि+लप्	lamentar-se, condoldre's, plànyer-se, queixar-se, plorar; xerrar, parlotejar / P rar Ā विलपति
लभ्	obtenir, aconseguir, assolir; prendre, agafar, copsar; trobar; fig. entendre; ... / Ā लभते Pas. लभ्यते trobar-se; ser agafat, ser obtingut; Caus. * लम्भयति-ते fer obtenir, fer prendre, fer rebre; donar, procurar...
लिख्	rascar; solcar, llaurar; ... escriure, gravar...; dibuixar, traçar, pintar / P rar Ā लिखति Pas. लिख्यते Caus.* लेखयति
वद्	dir, parlar, pronunciar; conversar; cantar; alçar la veu; declarar... / 2 acc. U वदति-ते Pas.* उच्यते Caus.* वादयति
वि+वद्	contradir, discrepar, diferir; discutir, disputar; litigar / U विवदति-ते
वन्द्	alabar, celebrar; venerar, honrar, adorar, revenciar, respectar; saludar respectuosament / Ā èp. tb. P वन्दते
वप्	escampar; semblar, plantar; amuntegar / U वपति-ते Pas.* उच्यते Caus. * वापयति
वस्	viure, residir; estar-se, habitar, allotjar-se; passar la nit; (loc.) romandre, estar; ... / P वसति Caus.* वासयति-ते
नि+वस्	mantenir el terreny, aguantar; viure, residir, habitar; cohabitar / P oc. Ā निवसति Caus.* निवासयति
वह्	portar, dur, carregar, transportar, traslladar; conduir; tirar, estirar; córrer, fluir ... / U वहति-ते Caus.* वाहयति
वीक्ष्	mirar, observar; fig. pensar, reflexionar, meditar; examinar; reconèixer; 2ac. considerar / P वीक्षति
अनु+वीक्ष्	mirar al voltant, examinar / P अनुवीक्षति
वृत्	voltar, girar, rodolar; devenir; ser, existir, trobar-se, estar, viure, residir; passar, succeir; comportar-se, actuar, procedir, obrar; (loc.) dedicar-se; ... / Ā * वर्तते Caus.* वर्तयति-ते
प्र+वृत्	procedir, provenir; originar-se, sorgir; passar, ocórrer, esdevenir-se; .../ Ā * प्रवर्तते Caus.* प्रवर्तयति
वृध्	créixer, augmentar; prosperar, pujar, florir, millorar / Ā* वर्धते Caus. * वर्धयति-ते
वृष्	ploure; donar en abundància, vessar / P èp. tb. Ā* वर्षति Caus.* वर्षयति fer ploure, fer caure una pluja de flors..
व्यथ्	tremolar, tenir por; perdre's, frustrar-se, fracassar; torbar-se, afligir-se, turmentar-se / Ā èp. tb. P व्यथते

- शंस्** recitar; lloar, alabar, celebrar; relatar, comunicar, dir, anunciar, proclamar; predir, pronosticar / U शंसति-ते
शास् decretar, ordenar, comandar; regnar, governar, manar; controlar; penar, corregir / P शासति Pas. शिष्यते
शिक्ष् aprendre, estudiar; loc. exercitar-se a; ... / U शिक्षति-ते Caus. शिक्षयति ensenyar, instruir
शुच् brillar, flamejar, cremar; apenar-se, afligir-se, sofrir, patir; lamentar ... / P * शोचति
शुभ् fer goig, lluir, ser bell, resplendir; fig. fer bona impressió, quedar bé ... / Ā èp. tb. P शोभते
श्रि P reclinar; posar; Ā reclinar-se, recolzar-se, descansar, ... ; ac. cercar refugi o protecció en / U * श्रयति-ते
आ+श्रि reposar, recolsar-se; residir, estar; viure, habitar; refugiar-se; dependre, estar subjecte / Ā आश्रयते
सञ्ज् enganxar-se, adherir-se, aferrar-se a; ocupar-se en/de, consagrar-se a / P rar Ā * सजति Pas. सज्यते Caus. सञ्जयति
सद् assure's; enfonsar-se, deprimir-se...; decaure, degenerar, fer-se mal bé... / P èp. tb Ā * सीदति Caus. * सादयति
नि+षद् > सद् assure's; seure; estirar-se, reclinar-se, recolzar-se / P निषीदति
सह् prevaler; conquerir, guanyar, vèncer; poder, ser capaç de; dominar; aguantar, resistir / Ā èp. tb P सहते
सिध् repel.lir, apartar, allunyar → P també Ā * सेधति Pas. सिध्यति ser repel.lit o apartat o allunyat
प्रति+षिध् > सध् prevenir, frenar, impedir; prohibir, desautoritzar / P èp. tb Ā * प्रतिषेधति Caus. * प्रतिषेधयति
सु córrer, anar de pressa; fluir; fugir; ... / P èp. tb Ā * सरति Caus. * सारयति fer córrer, posar en moviment
अप+सु (abl.) despendre's, anar-se'n, retirar-se / P अपसरति Caus. * अपसारयति apartar, retirar, allunyar, desterrar
सुप् reptar, arrossegar-se, serpentejar; lliscar; moure's amb delicadesa / P èp. tb Ā * सर्पति
सेव् servir, assistir, atendre; honrar, venerar; emprar o practicar amb freqüència, conrear... / Ā सेवते
नि+षेव्-सेव् estar amb, viure amb; freqüentar, visitar, habitar; servir, assistir, prestar servei / Ā * निषेवते
स्था estar dret, posar-se a; estar parat, parar-se; trobar-se, romandre; durar... / U * तिष्ठति-ते Caus. * स्थापयति-ते
अधि+ष्ठा > स्था (ac.) estar sobre de; governar, regir; supervisar; estar, habitar; ascendir; assolir / P * अधितिष्ठति
अनु+ष्ठा > स्था estar, estar a prop; fer, realitzar, acomplir; observar, complir; comandar... / U अनुतिष्ठति-ते
उत्+था > स्था P aixecar-se, alçar-se, posar-se; sortir...; Ā ressuscitar / U * उत्तिष्ठति-ते Caus. * उत्थापयति
स्मृ (ac., gen.) recordar, rememorar; tenir present; memoritzar; ensenyar o transmetre oralment; ... / P * स्मरति
स्वञ्ज् abraçar, encerclar / Ā rar P * स्वजते
स्वप् dormir, adormir-se; estar ajagut, reclinar-se / U स्वपति-ते Pas. * सुप्यते Caus. * स्वापयति fer dormir
हृ portar, carregar, tragar, traslladar; pendre, agafar; robar, raptar; ... / U * हरति-ते Caus. * हारयति
आ+हृ portar, acostar; oferir, presentar; pendre, agafar; apoderar-se / P आहरति Caus. * आहारयति-ते
प्र+हृ oferir; estirar, desplegar; posar; llançar, disparar; colpejar, pegar; atacar; assaltar / U प्रहरति-ते
हृ हा हे cridar, convocar, invitar; invocar; desafiar, reptar / U हवते-ह्रवति ह्यति-ते Pas. * ह्रूयते ser cridat
आ+हृ invocar; desafiar, provocar; cridar, convocar; citar, encartar → U आह्वयति-ते

classe 2 अद्

- अस्** ésser, existir; estar, residir, trobar-se present; esdevenir; ocórrer; (gen.) tenir *mama putro 'sti = tinc un fill*;
 (dat.) bastar, ser suficient / P अस्ति Part. सन्त् (n. sat) essent, existint
आस् assure's; seure; viure, habitar; estar; existir; cessar, acabar-se, aturar-se / Ā आस्ते
इ anar; marxar, passar; arribar, atènyer; venir; ... sorgir, aparèixer, néixer; ... / P एति
अधि+इ fixar-se en, observar; recordar, pensar; conèixer, saber; estudiar (la matèria en ac. i el mestre en abl.),
 aprendre; llegir / U अध्येति-अधीते Caus. अध्यापयति ensenyar; Part. अधीता part. estudiat, après, llegit
पृ fer atravessar, salvar, rescatar; resistir / पारयति
भा brillar, resplendir, lluir; aparèixer, manifestar-se; lluir, fer goig; parèixer, semblar; ser, existir / P भाति
मा mesurar; delimitar; formar, arranjar, preparar, construir, fer; Śas. inferir; percebre / P माति Pas. * मीयते
मृज् fregar, il·lustrar, brunyir, polir; fer net, rentar; purificar; treure, eliminar, destruir / P मार्षति
रुद् plorar, bramar, gemegar, sanglotar; lamentar, doldre's, condoldre's, queixar-se / P * रोदिति

- वच्** (molt sovint 2ac.) dir, parlar, pronunciar; proclamar, anunciar; exposar, explicar, descriure / P वक्ति
Pas. * उच्यते ser adreçat; ser dit; ser anomenat. Caus. * वाचयति fer dir, fer parlar; recitar; ...
- दा** tallar / P दाति
- विद्** conèixer, saber; comprendre; percebre; 2 acc. tenir per, considerar, reputar; observar, reparar; experimentar / P वेत्ति Caus. वेदयते rar P donar a conèixer, anunciar, comunicar; Part. conegut, sabut, comprès, après विद्मस्
- शस्** tallar, degollar; matar, assassinar, destruir / P शस्ति शास्ति
- शास्** decretar, ordenar, comandar; regnar, governar; controlar; instruir; informar; castigar, penar, corregir / P शास्ति
- स्तु** lloar, elogiar, enaltir, celebrar... / U स्तौति o स्तवीति स्तुते o स्तवुवीति Pas. स्तूयते ser lloat
- स्वप्** dormir, dormir-se; estar ajagut, reclinar-se; ser mort / स्वपिति Pas. सुप्यते
- हन्** colpejar, pegar; matar, abatere; ferir; destruir; ... / P हन्ति Pas. हन्यते Caus. * घातयति-ते
प्रति+हन् aixafar, trencar; assaltar, atacar; colpejar; tornar un cop; abatere, destruir; rebutjar; obstruir / P प्रतिहन्ति

classe 3 हु

- ऋ** posar en moviment; enviar / P * इयति Caus. * अर्पयते posar, col·locar, fixar; dirigir (la mirada); impulsar, projectar, llançar; retornar, restituir; oferir, donar, lliurar.
- दा** (dat., gen. o loc.) donar, concedir, entregar, regalar; ... / U ददाति - दत्ते Pas. दीयते Part. ददत् donat
- धा** posar, col·locar, depositar; donar, entregar, conferir; produir, causar, generar; fer, executar, realitzar; ... / U¹ दधाति - धत्ते o² धयति Pas. * धीयते Caus. * धापयति
अपि+धा tapar, cobrir; velar, amagar / U अपिदधाति
परि+धा col·locar al voltant, arranjar, disposar; posar-se, portar; dirigir / P परिदधाति / P परिदधाति
- धी** veure, percebre; pensar, meditar; desitjar / Ā * दीधीते
- पु** (ac.) portar a; (abl.) salvar de, rescatar de, alliberar de, protegir de / P पिपति Caus. पारयति fig. fer atravessar; ...
- भी** (abl.) tenir por de, témer / P abl. भिभेति Caus. U * भीषयति-ते espantar, espaordir, horroritzar
- मा** mesurar, midar; delimitar; formar, arranjar, preparar; ... Śas. inferir, percebre / Ā * मिमीते
- विष्** estar actiu, actuar, treballar, fer, funcionar, operar; anar ràpid, fer via / P * विवेषि Caus. * वेषयति
- हा** ¹ deixar, abandonar, ...renunciar; lliurar-se; evitar, eludir; abstenir-se / P जहाति Pas. हीयते Caus. * हापयति
² anar o saltar cap endavant; botar; volar; arribar, pervenir, entrar / Ā * जिहीते

classe 4 दिव्

- अस्** llançar, gitar, tirar / P अस्यति
अभ्य+अस् tirar, llençar; practicar, exercitar-se, estudiar; repetir, doblar / P अभ्यस्यति
प्र+अस् llançar, tirar, desaparar; alterar / P प्रास्यति
सं+नि+अस् posar junts; abandonar, deixar; renunciar; confiar; depositar, col·locar / P संन्यस्यति
- आस्** Ā abocar, P llançar a, posar a sobre / U आस्यति-ते
- कुप्** (dat. rar ac. i gen.) enfadar-se amb*, enfurismar-se; exitar-se / U कुप्यति-ते Caus. कोपयति-ते
- क्रुध्** enrabiar-se, irritar-se, enfadar-se (en contra algú dat. o gen.; a causa de loc.) / P क्रुध्यति .) Caus. क्रोधयति
- गै > गा** cantar; recitar; celebrar, lloar / P गायति Pas. गीयते
- जन्** nèixer, sorgir, brotar, fer-se, formar-se, produir-se; esdevenir; procrear / Ā * जायते Pas. जन्यते Caus. जनयति
[verb universal, es tradueix sempre en present per a que sigui universal]
उद्+जन् nèixer, (abl.) produir-se / Ā उज्जायते
- तम्** ofegar-se; defallir, cansar-se, fatigar-se; patir, sofrir; afligir-se; torbar-se; ... / P ताम्यति
- तुष्** acontentar-se, satisfer-se, complaure's amb / P तुष्यति Caus. * तोषयति
- तृप्** (ins. gen. loc.) satisfer-se, acontentar-se, complaure's amb; gaudir, fruir; satisfer / P तृप्यति Caus.* तर्पयति
- दम्** domar, domesticar; refrenar, controlar, amansir; conquerir, subjugar, dominar / P दाम्यति Caus. दमयति-दमायति

- दा ¹ lligar, fermar. ² partir, separar, dividir; repartir, distribuir / P द्यति Pas. * दीयते
दिव् o दीव् ¹ llençar (els daus); jugar; bromejar; divertir-se / U * दीव्यति-ते. ² partir brillar, lluir, resplendir / P * दीव्यति
द्रुह् enganyar, traïr; (dat. ac. loc. rar gen.) ser hostil a; voler fer mal; ferir; odiar, detestar / U द्रुह्यति-ते
नश् perir, destruir-se; desaparèixer, escapar-se; (abl.) desviar-se; / P rar Ā नश्यति Caus. नाशयति
वि+नश् perir, sucumbir, morir; perdre's, desaparèixer; arruïna-se; fracassar; ... / P विनश्यति Caus. विनाशयति
नह् lligar, fermar, cordar; posar-se, ajustar-se (esp. armadura); equipar-se / U नह्यति-ते
सं+नह् lligar, cenyir, ajustar; equipar, aparellar, ..., armar; ... / U संनह्यति-ते Pas. संनह्यते
पद् caminar; anar, arribar; caure, enfonsar-se; perir, destruir-se; complir, observar, fer / Ā पद्यते
निस्+पद् caure fora de; sorgir, brollar, produir-se, manifestar-se; créixer / Ā * निष्पद्यते Caus. * निष्पादयति-ते
प्र+पद् caure al damunt, atacar; arribar a, atènyer; dirigir-se, acudir; entrar, penetrar; (ac.) refugiar-se en;
trobar; aconseguir, obtenir; ... (ac.) postar-se davant, caure als peus; ... / Ā èp. tb. P * प्रपद्यते
मद् (ins. gen. loc. rar ac.) delectar-se amb, gaudir de, complaure's amb; estar molt content, estar exultant o
euforic; estar boig d'alegria; estar borratxo o intoxicat; ser boig / P माद्यति
मन् pensar, reflexionar; creure, suposar; (2 ac. o ac. dat.) considerar; valorar / Ā tb. P मन्यते Caus. मानयति
युध् lluitar, combatre, guerrear / Ā युध्यते Caus. * योधयति
लुभ् estar atabalat; (dat. loc.) cobejar, ansiar, desitjar vehementment; tentar, atraure / P लुभ्यति Caus. * लोभयति
व्यध् perforar, traspasar, foradar, barrinar; ferir, clavar; sacsejar, agitar; llançar, tirar / P * विध्यति
शम् esforçar-se; fatigar-se, cansar-se; fig. apaivagar-se, calmar-se, aquietar-se, extinguir-se, ... / P * शाम्यति
शुष् assecar-se; fig. pansir-se, entristir-se / P èp. tb. Ā शुष्यति Caus. * शोषयति assecar; afligir, turmentar
श्रम् cansar-se, fatigar-se, defallir; esforçar-se; fer pràctiques ascètiques; afligir-se / P श्राम्यति
सिध् assolir l'objectiu; acomplir-se; fer-se, produir-se; tenir èxit, reeixir; rel. arribar a la perfecció; ... / U सिध्यति-ते
स्निह् estar estirat, jeure; fig. (loc.) sentir afecte per, tenir estima a, estimar; ser aferradís / P स्निह्यति Caus. * स्नेहयति

classe 5 सु

- अश् arribar, venir, atènyer; aconseguir, obtenir, guanyar; omplir, impregnar, saturar; gaudir, fruit / Ā अश्नुते
ऋ posar en moviment; enviar / P ऋणोति Caus. * अर्पयते posar, col·locar, fixar; dirigir (la mirada); impulsar,
projectar, llançar; retornar, restituir; oferir, donar, lliurar.
क्षि destruir, arruïnar; corrompre / P क्षिणोति Pas. क्षियति minvar, disminuir; perir; ... Caus. Pas.* क्षयति rar क्षययति
तृप् (ins. gen. loc.) satisfer-se, acontentar-se, complaure's; gaudir, fruit; satisfer / P तृप्नोति Caus. oc. Ā तर्पयति
धि nodrir, alimentar; saciar, satisfer, acontentar / P * धिनोति
पृ satisfèr, acontentar, complaure; estar satisfet o content / P पृणोति
शु escoltar, oïr, para l'orella; escoltar (les ensenyances d'un mestre), aprendre, estudiar, conèixer / U शृणोति-णुते
Pas. श्रूयते dir-se, sentir-se dir, ser dit. Caus. * श्रावयते fer sentir, explicar, dir, contar, narrar, comunicar, ...

classe 6 तुद्

- इष् desitjar, voler; concedir, assentir; esperar; escollir, triar; demanar; cercar; ... / P * इच्छति Pas. इष्यते
कृत् tallar; dividir; esquinçar, estripar; destrossar / U * कृन्तति-ते
अव+कृत् tallar; destruir / P अवकृन्तति
कृष् : परि+कृष् llaurar / P कृषति
कृ escampar, estendre; esventar; cobrir, sembrar de / P * किरति
वि+कृ esquinçar, esberlar, fendre; escampar, dispersar; estendre, desplegar; (ins.) omplir amb, ... / P * विकिरति
क्षि estar, residir, viure / P क्षियति

- क्षिप्** llançar, gitar; llençar, tirar, abandonar; col·locar, posar; fixar (el pensament); ... / U क्षिपति Caus. * क्षेपयति
- तृ > अव+तृ** superar, dominar; descendir; encarnar-se; aparèixer, arribar / P * अवतरति Caus. * अवतारयति
- तृप्** (ins. gen. loc.) satisfer-se, acontentar-se, complaure's; gaudir, fruit; satisfer / P तृपति Caus. * तर्पयति
- दिश** indicar, assenyalar; ordenar, prescriure; concedir, donar, entregar; fer, acomplir; presentar (testimoni) / U दिशति-ते Caus. देशयति ensenyar; dir, comunicar
- आ+दिश** nomenar, designar, assignar; aspirar, pretendre; indicar; especificar, determinar... / U आदिशति-ते
- उप+दिश** indicar, assenyalar; ensenyar, instruir; aconsellar; ... informar, comunicar; anomenar / U उपदिशति-ते
- प्र+दिश** indicar, assenyalar, mostrar, palesar; declarar, especificar, establir; prescriure; assignar / U प्रविशति-ते
- धि** contenir, tenir, encloure / P धियति
- धू** sacsejar, moure, agitar, fer tremolar; (sovint Ā) abandonar, deixar, lliberar-se de (ac.); ... / P * ध्रुवति
- पृ** estar ocupat / Ā * प्रियते
- पृ** omplir; fig. satisfer / P * पृणति Pas. * पुयते Caus. * पुरयते
- प्रच्छ** o **प्रच्छ** preguntar, interrogar (2 ac. persona i allò preguntat); buscar, cercar; demanar, pregar / P * पृच्छति
- मुच्** deixar anar, amollar, alliberar; soltar, deslliurar; Ā (abl. ins. rar gen.) alliberar-se, fugir de; abandonar, deixar, renunciar (amb molts que signifiquen 'cos' o 'vida'); desprendre's; ... / U * मुञ्चति-ते Pas. मुच्यते Caus. मोचयते
- मृ** morir / Ā èp. tb. P मृयते Caus. मारयति
- मृज्** fregar, il·lustrar, brunyir, polir; fer net, rentar; purificar; treure, eliminar, destruir / U मृजति
- लिप्** empastifar, untar, ungir; embrutar, pol·luir, contaminar / U लिम्पति-ते Pas. लिप्यते Caus. * लेपयति
- लुप्** trencar, rompre, destrossar; tallar, mutilar; robar, saquejar / U लुम्पति-ते Caus. लोपयति-ते
- विज्** trepidar, moure's amb mov. curts i ràpids; tremolar, agitar-se; fig. inquietar-se... / Ā विजते Caus. * वेजयति
- उद्+विज्** brollar cap amunt, tremolar; fig. alterar-se, trasbalsar-se; afligir-se, turmentar-se; entristir-se; (ins. gen.) cansar-se, afartar-se; (abl.) espantar-se / Ā उद्विजते Caus. * उद्वेजयति turmentar, molestar; espantar...
- विद्** ¹ conèixer, saber; comprendre; percebre; 2 ac. tenir per, considerar; observar; reparar; sentir, experimentar / U विदति-ते, विन्दति-ते Caus. वेदयते rar P donar a conèixer, anunciar, comunicar; Part. विद्वंसु conegut, sabut... ² trobar, descobrir; procurar, aconseguir, obtenir; 2 ac. tenir per, considerar; ... / U * विन्दति-ते Pas. विद्यते
- विश्** entrar, penetrar; (ac.) ocupar, instal·lar-se a, pendre possessió; arribar; fig. concentrar-se en ... / P विशति
- अनु+प्र+विश्** entrar a continuació; entrar, ingressar; penetrar; adaptar-se; atacar, escometre / P अनुप्रविशति
- उप+विश्** acostar-se; seure; centrar; fig. dedicar-se, consagrar-se; pondre's el sol / P उपविशति Caus. * उपवेशयति
- प्र+विश्** (ac. loc.) entrar a, penetrar a, anar a; impregnar; començar; dedicar-se; ... / Ā प्रविशति-ते Caus. प्रवेशयति
- सिच्** vessar, abocar, buidar; ruixar, mullar; banyar; impregnar / U * सिञ्चति-ते Caus. सेचयति-ते regar, arrosar
- सृ** posar en moviment, impulsar, vivificar; crear, produir / P सुवति
- सृज्** emetre, descarregar; llançar, alliberar; crear, manifestar; engendrar, produir; emetre (un so); pronunciar (una paraula); procurar, donar, otorgar; obtenir, adquirir / P सृजति Pas. सृज्यते Caus. * सर्जयति
- उद्+सृज्** deixar anar, afluixar; alliberar; produir, crear; interrompre; despatxar; vessar, ... / U उत्सृजति-ते
- स्पृश्** tocar, palpar; acaronar; sentir amb el tacte; ... / P स्पृशति Pas. स्पृश्यते Caus. स्पर्शयति

classe 7 रुध्

- छिद्** tallar, escindir, seccionar; separar, dividir; perforar, travessar, foradar; fendre; destruir, ... / U * छिनत्ति-छिन्ते
- अव+छिद्** repel·lir, rebutjar / P * अवच्छिनति Pas. * अवच्छिद्यते separar-se; Śas. especificar-se, determinar-se
- पृच्** Ā omplir, satisfer, saciar; ajuntar, unir; barrejar, entremesclar / U * पृणक्ति - पृङ्क्ते
- रुध्** obstuir, impedir, prevenir, barrar; parar, frenar, aturar, retenir; repel·lir, ... / P * रुन्धि o रुन्धे Caus. * रोधयति

classe 8 तन्

- कृ** fer; actuar, obrar; treballar; realitzar, executar, acomplir / U करोति-कुरुते Pas. क्रियते करुते Caus. कारायति-ते
तन् estendre, estirar, desplegar; tensar; cobrir; fer, realitzar, celebrar; ... U तनोति-तनुते
मन् pensar, reflexionar; creure, suposar, figurar-se; (2ac. o ac. dat) considerar, tenir per; apremiar, estimar, valorar; opinar / Ā * मनुते Caus. * मानयति

classe 9 क्री

- अश्** menjar, consumir; bastar / P अश्नाति Caus. आशयति alimentar, nodrir
क्री comprar, adquirir, bescanviar / U * क्रीणाति-क्रीणीते
ग्रह् agafar, copçar; capturar, empresonar; apoderar-se, pendre; rebre; aprehendre / U * गृह्णाति-गृह्णीते Pas. गृह्यते
पृ satisfer, acontentar, complaure; estar satisfet o content / P पृणोति
प्री P complaure, satisfer; confortar, consolar; donar plaer, delectar: (loc.) gaudir de, fruir de, delectar-se amb / U प्रीणाति-प्रीणीते Pas. प्रीयते estar content o satisfet, Caus. प्रीणयति

classe 10 चुर

- अर्थ्** esforçar-se, cercar; desitjar, anhelar; (2ac.) demanar, pregar, sol.licitar / Ā अर्थयते
कथ् narrar, contar, explicar; parlar, conversar; comunicar, informar; ordenar, comandar / P कथयति Pas. कथ्यते
क्षल् rentar / P * क्षालयति
गण् comptar, calcular; enumerar; estimar, valorar (ac. l'objecte i ins. el valor atribuït); (2ac.) considerar, tenir com a; (loc.) classificar entre; atribuir a; tenir en compte, pendre en consideració / P गणयति
अव+गण् menysprear, negligir / अवगणयति
चिन्त् pensar, considerar, reflexionar, meditar / P चिन्तयति
चुर robar / P * rar Ā चोरयति
जन् nèixer (abl. del pare i loc. de la mare); sorgir, brotar, fer-se, formar-se, produir-se; procrear... / U जनयति-ते
तड् colpejar, picar, percutir; pegar, apallissar; ferir; Mús. tocar, polsar, percutir / P ताडयति
तुल् pesar, mesurar; estimar, valorar, examinar; comparar; igualar, ser igual a; ... ; posar a prova; ... / U तोलयति-ते
दण्डय castigar / P Den. दण्डयति
पश् lligar, fermar / P * पाशयति
पीड् prémer, estrènyer; turmentar, martiritzar, fer mal, maltractar, oprimir; ... / P o Caus. पीडयति Pas. पीद्यते
पूज् adorar, retre culte, venerar; honrar, respectar; ins. oferir, honrar amb (un present); consagrar / P èp. tb. Ā पूजयति
पृथ् estendre / P पृथयति
मृग् caçar, perseguir; buscar, cercar; escorcollar, investigar, examinar; visitar, freqüentar / Ā oc. P मृगयते
रच् produir, fer, crear, construir; preparar, arranjar; compondre, escriure (obra literaria); decorar; ... / P रचयति
रूप् representar, figurar, encarnar, actuar, fingir, gesticular; inspeccionar, examinar / P रूपयति
वर्ण् pintar, colorejar, tenyir; descriure, explicar, relatar; estendre, escampar; considerar; alabar, lloar, ... / P वर्णयति
स्पृह् (dat. gen. ac.) desitjar; desitjar ardentment, sospirar per, anhelar, cobejar; estimar, voler; envejar / P स्पृहयति

Esquema general de les terminacions verbals**1ª conjugació** Classe 1, 4, 6 i 10 [J. Gelabert p. 268-75]

temps	nº	pers.	veu activa · parasmaipada			veu passiva · ātmanepada		
			modes			modes		
			indicatiu	imperatiu	optatiu o potencial	indicatiu	imperatiu	optatiu o potencial
Present	sing.	1ª	-āmi	-āni	-eyam	-e	-āi	-eya
		2ª	-asi	-a	-es	-ase	-asva	-ethās
		3ª	-ati	-atu	-et	-ate	-atām	-eta
	dual	1ª	-āvas	-āva	-eva	-āvahe	-āvahāi	-evahi
		2ª	-athas	-atam	-etam	-ethe	-ethām	-eyāthām
		3ª	-atas	-atām	-etām	-ete	-etām	-eyātām
	plural	1ª	-āmas	-āma	-ema	-āmahe	-āmahāi	-emahi
		2ª	-atha	-ata	-eta	-adhve	-adhvam	-edhvam
		3ª	-anti	-antu	-eyus	-ante	-antām	-eran
Imperf.	sing.	1ª	á_am			á_e		
		2ª	á_as			á_athās		
		3ª	á_at			á_ata		
	dual	1ª	á_āva			á_āvahi		
		2ª	á_atam			á_ethām		
		3ª	á_atām			á_etām		
	plural	1ª	á_āma			á_āmahi		
		2ª	á_ata			á_adhvam		
		3ª	á_an			á_anta		

2ª conjugació Classe 2, 3, 5, 7, 8 i 9 [J. Gelabert p. 279-89]

temps	nº	pers.						
sing.	1ª		-mi	-āni	-yām	-é	-āi	-iyá
	2ª		-ṣ/si	varia	-yās	-sé	-śvá	-ithās
	3ª		-ti	-tu	-yāt	-té	-tām	-itá
Present dual	1ª		-vás	-āva	-yāva	-váhe	-āvahāi	-iváhi
	2ª		-thás	-tām	-yātam	-āthe	-āthām	-iyāthām
	3ª		-tás	-tām	-yātām	-āte	-ātām	-iyātām
plural	1ª		-más	-āma	-yāma	-māhe	-āmahāi	-imáhi
	2ª		-thá	-tá	-yāta	-dhvé	-dhvám	-idhván
	3ª		-ánti	-ántu	-yús	-áte	-átām	-írán
Imperf.	sing.	1ª	á_m			á_i		
		2ª	á_s			á_thās		
		3ª	á_t			á_ta		
	dual	1ª	á_va			á_vahi		
		2ª	á_tam			á_āthām		
		3ª	á_tām			á_ātām		
	plural	1ª	á_ma			á_mahi		
		2ª	á_ta			á_dhvam		
		3ª	á_an			á_ata		